

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PLÁN SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ MĚSTA JIRKOVA NA OBDOBÍ 2022 - 2026

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory ESF prostřednictvím OP Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu CZ.03.2.63/0.0./0.0/15_030/0000605. Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

Obsah

Úvodní slovo.....	4
1. Představení plánu sociálního začleňování.....	5
1.1 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	5
1.2 Identifikace nositelů strategie v souvislosti s plánem sociálního začleňování	6
2. Lokální partnerství Jirkov	6
2.1 Pracovní skupiny lokálního partnerství	7
3. Cílová skupina PSZ.....	7
3.1 Problémy cílové skupiny.....	7
4. Charakteristika sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit	8
4.1 Sociální vyloučení	8
4.2 Sociální vyloučení v Jirkově	9
4.2.1 Březeneč 255: sociálně vyloučený bytový dům.....	12
4.2.2 Nové Ervěnice: skupina sociálně vyloučených bytových domů	13
4.2.3 Sídliště Vinařice II: lokalita s vyšším podílem bytových domů s vyšším podílem vyloučených bytů	14
4.3 Syntetická analýza	15
4.3.1 Bezpečnost	15
4.3.2 Zadluženost	15
4.3.3 Rodina a sociální služby	16
4.3.4 Bydlení.....	17
4.3.5 Zaměstnanost.....	17
5. Analytická a návrhová část.....	18
5.1 Bezpečnost	18
5.1.1 Analytická část – popis výchozí situace	18
5.1.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021	28
5.1.3 Návrhová část.....	29
5.2 Zadluženost	33
5.2.1 Analytická část – popis výchozí situace	33
5.2.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021	36
5.2.3 Návrhová část.....	37
5.3 Rodina a sociální služby	39
5.3.1 Analytická část – popis výchozí situace	39
5.3.2. Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021	44
5.3.3. Návrhová část.....	45
5.4 Bydlení.....	53
5.4.1 Analytická část – popis výchozí situace	53
5.4.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 - 2021	56

5.4.3 Návrhová část.....	57
5.5 Zaměstnanost.....	59
5.5.1 Analytická část – popis výchozí situace	59
5.5.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021	63
5.5.3 Návrhová část.....	64
6. Implementační část.....	66
6.1 Analýza rizik.....	66
6.2 Řídící struktura implementace	67
6.3 Sledování, vyhodnocování a revize plánu sociálního začleňování	69
6.3.1 Vyhodnocení plánu sociálního začleňování.....	69
6.3.2 Monitoring dopadů realizace plánu sociálního začleňování	70
6.3.3 Evaluace plánu sociálního začleňování	70
7. Čerpání finančních prostředků v KPSV+	71
8. Seznam zkratek	72
9. Přílohy	73
9.1 Grafické znázornění - statistické údaje o skutcích řešených v územích	73
9.2 Grafické znázornění - zadluženost Jirkov	77

Úvodní slovo

Vážení přátelé,

do rukou se vám dostává Plán sociálního začleňování pro Jirkov na období 2022 - 2026, který vznikl ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj České republiky, Odborem pro sociální začleňování (Agenturou). V rámci lokálního partnerství se na jeho vzniku podíleli zastupitelé města, zaměstnanci městského úřadu, Městského ústavu sociálních služeb Jirkov a dalších příspěvkových organizací, zástupci městské i státní policie, Úřadu práce ČR, poskytovatelé sociálních služeb.

Jirkov se stejně jako většina měst v Ústeckém kraji potýká dlouhodobě s problematikou vyloučených lokalit a hledá možná řešení, jak zajistit rozvoj města, prosperitu, klid a pocit bezpečí jeho obyvatel. V rámci Strategického plánu sociálního začleňování pro Jirkov na období 2018 – 2021 se v rámci koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám podařilo zřídit šest pracovních pozic asistentů prevence kriminality. Na základě znalosti místní komunity a prostředí se významně podílejí na činnosti strážníků v terénu. Mají tak velký vliv na zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí. Můžeme mluvit o tom, že důvěra mezi obyvateli a asistenty prevence kriminality se buduje a prohlubuje postupně. Asistenti prevence kriminality vhodně doplňují práci strážníků městské policie.

Dále se nám v minulém období podařilo rozšířit a posílit o další odborníky Sociální poradnu při Městském ústavu sociálních služeb Jirkov, zejména se jedná o dluhové poradenství včetně bezplatného právního poradenství. Vzhledem k vysoké míře zadluženosti jirkovských občanů (cca 24 % dospělých) vnímám zajištění dluhového poradenství jako prioritu a významnou pomoc obyvatelům města.

V neposlední řadě bych ráda zmínila vznik nového nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v Nových Ervěnicích, o které jsme usilovali dlouhodobě. Z prvních měsíců fungování si je patrné, že své návštěvníky z řad ervěnické mládeže najde a jeho otevření v této sociálně vyloučené lokalitě má obrovský smysl.

V období 2022 – 2026 bychom se rádi věnovali rozvoji dostupného bydlení, komunitní práce, pokračování práce asistentů prevence kriminality, zkvalitnění a posílení sociálních služeb (služeb pro rodiny s dětmi, dluhového poradenství vč. právního poradenství a psychoterapeutických služeb). Zaměříme se opět na preventivní programy pro mládež (finanční gramotnost, problematika závislostí, smysluplné trávení volného času). Nový je záměr vybudování komunitního centra, které by poskytovalo zázemí již fungujícím službám a spolkům a nabízelo prostor pro komunitní aktivity obyvatel sídliště Vinařice II.

Závěrem mi dovoluji ještě jednou poděkovat všem, kteří se na tvorbě tohoto plánu podíleli. Věřím, že realizace navržených opatření výrazně přispěje k tomu, že Jirkov bude městem, kde se nám všem bude společně dobře žít.

Dana Havlátková Jurštaková

místostarostka města Jirkova

1. Představení plánu sociálního začleňování

Spolupráci mezi Agenturou pro sociální začleňování (ASZ) a městem Jirkov je možné datovat již od roku 2010, kdy město poprvé projevilo zájem o společné řešení situace v oblasti sociálního začleňování. Tato intenzivní forma spolupráce měla trvání až do roku 2013, následující rok pak probíhala formou vzdálené podpory, která byla ukončena v srpnu 2015. Následující plán na období 2018 – 2021 byl výsledkem spolupráce obou aktérů v režimu KPSVL (Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám), který se datuje od dubna 2018.

Tento plán sociálního začleňování je vypracován v návazném režimu KPSV+ a je závazným dokumentem pro čerpání prostředků ze dvou operačních programů Evropských strukturálních a integračních fondů, kterými jsou Operační program Zaměstnanost+ a Integrovaný regionální operační program.

Cílem tohoto strategického plánu, který byl na místní úrovni zpracován ve spolupráci se členy tematických pracovních skupin, je navrhnout a současně s tím i implementovat účinné prointegrační nástroje a opatření, která budou mít příznivý dopad na obyvatele ohrožené sociálním vyloučením nebo již fakticky sociálně vyloučené. Smyslem je tedy posílení koordinace všech prointegračních aktivit zúčastněných institucí a organizací k tomu, aby bylo vytvořeno komplexní řešení problému sociálního vyloučení.

1.1 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám je nástrojem pomoci městům a obcím při sociálním začleňování sociálně vyloučených obyvatel v rámci čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. Na úrovni měst dochází ke koordinaci všech místních aktérů, kteří spolu vytvářejí plán sociálního začleňování podle přesně stanovené metodiky. Schválený plán, jehož nositelem je obec, se stává podkladem pro čerpání z Operačního programu Zaměstnanost+ a z Integrovaného regionálního operačního programu.

1.2 Identifikace nositelů strategie v souvislosti s plánem sociálního začleňování

Město Jirkov se nachází v Ústeckém kraji, rozkládá se na území o velikosti 17,11 km² a těsně sousedí s městem Chomutov (které je v tomto případě jemu nadřizenou obcí s rozšířenou působností) s kterým mimo jiné sdílí i systém městské hromadné dopravy. Samotný Jirkov se skládá ze čtyř městských částí: Vinařic, Březence, Červeného Hrádku a Jindřišské. Žije zde přibližně 19 tisíc obyvatel.

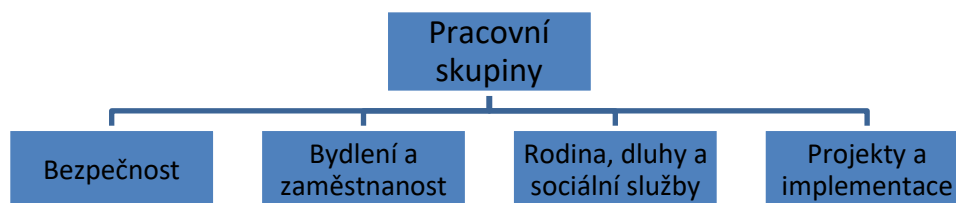
2. Lokální partnerství Jirkov

Lokální partnerství je základní platformou spolupráce obce, ASZ a dalších partnerů v rámci KPSV+ a při přípravě a zavádění PSZ. Jednání lokálního partnerství řídí lokální konzultant ASZ ve spolupráci s manažerem PSZ. V průběhu spolupráce mezi obcí a ASZ dochází k propojení lokálního partnerství s jinými zavedenými strukturami v obci, např. s komisí či výborem, nebo pracovními skupinami jiných strategických dokumentů.

Členové lokálního partnerství – organizace/instituce
Městský úřad Jirkov
Městská policie Jirkov
OOP Policie ČR Jirkov
ÚP ČR KoP Jirkov
Charita Most
Armáda Spásy ČR z.s.
Světlo Kadaň z.s.
Městský ústav sociálních služeb Jirkov, p.o.

2.1 Pracovní skupiny lokálního partnerství

Strategický plán ale i jednotlivá opatření v něm obsažená jsou vždy vypracovány na základě jednání tematických pracovních skupin. V každé skupině jsou zastoupeni odborníci z řad pracovníků města/obce (a jeho odborů), státních institucí a neziskových organizací. V případě LP Jirkov došlo k vzniku následujících pracovních skupin:

3. Cílová skupina PSZ

Cílové skupiny, jejichž problémy a potřeby tento strategický plán řeší, lze rozdělit na dvě skupiny:

Za **primární** skupinu lze považovat:

- osoby, které přímo žijí v sociálně vyloučené lokalitě
- obyvatele strukturálně postižených oblastí se zvýšenou koncentrací osob ohrožených sociálním vyloučením

Vzhledem ke skutečnosti, že pomyslná hranice mezi sociálně vyloučenými osobami a osobami ohroženými sociálním vyloučením z důvodů příjmů je neostrá a v mnoha případech není charakteristická pouze lokalitou jejich pobytu, je v rámci plánovaných intervencí žádoucí (v rámci poskytování plánované podpory) brát zřetel na individuální situaci daného jedince.

Sekundární cílovou skupinou strategického plánu jsou proto také osoby žijící mimo uvedené lokality nebo ulice, které naplňují charakteristiku osob žijících v hmotné nouzi, osob dlouhodobě nezaměstnaných (déle než jeden rok v evidenci ÚP), osob žijících mimo systémovou evidenci (mimo evidenci ÚP) nebo osob ve výkonu trestu odnětí svobody se sociální vazbou na město Jirkov.

3.1 Problémy cílové skupiny

- Vysoká zadluženost obyvatel; pozdní řešení dluhů a na ně navázaných problémů
- Poměrně vysoký počet přestupků proti občanskému soužití
- Zneužívání návykových látek
- Neúčelné trávení volného času především dětí a mládeže
- Nízká finanční gramotnost a právní povědomí cílové skupiny

- Pasivní přístup obyvatel SVL k řešení vlastní sociální situace
- Vysoká migrace obyvatel vyloučených lokalit
- Neuspokojivý stav v oblasti bydlení v SVL (obchod s chudobou, špatný technický stav budov určených k bydlení)

4. Charakteristika sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit

4.1 Sociální vyloučení

Pojmem sociální vyloučení rozumíme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají sníženou míru přístupu ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel. Zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení, možnosti participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování.

Sociální vyloučení se vyznačuje různými charakteristikami, které se v různých lokalitách vyskytují s různou intenzitou. Společná všem lokalitám a jejich obyvatelům je však skutečnost, že se potýkají s několika zásadními existenčními problémy zároveň, a tudíž jejich řešení, které by směřovalo k vymanění se ze stavu sociální exkluze, je natolik obtížné, že je pro sociálně vyloučeného takřka nedosažitelné bez vnější pomoci.

Základními indikátory sociálního vyloučení jsou materiální deprivace, dlouhodobá nezaměstnanost, příjmová chudoba, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování a kriminality a vysoká míra migrace. Jednotlivé ukazatele samy o sobě sociální vyloučení nezakládají. Je to teprve jejich kombinace, která zasaženým jedincům či rodinám brání v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Kombinace intenzity přítomnosti těchto jevů pak vytváří charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší.

Sociální vyloučení je tvořeno jak vnějšími příčinami, jakými jsou například schvalované zákony, postoje institucí, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti, tak i vnitřními faktory, mezi které se řadí například životní styl samotných sociálně vyloučených, který se často mezigeneračně reprodukuje. Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou.

4.2 Sociální vyloučení v Jirkově

Stanovení jasných kritérií pro kvantifikaci sociálně vyloučených osob je obtížné. Přibližnou velikost cílové skupiny lze odhadnout na základě několika relevantních ukazatelů, jež odkazují na ohrožení různými rizikovými faktory. Jedním z indikátorů může být počet příjemců dávek pomoci v hmotné nouzi v území. V případě města Jirkov byla analyzována data vztahující se k vyplácení příspěvku na živobytí (dále také „PnŽ“) a doplatku na bydlení (dále také „DnB“)¹ poskytnutá Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (dále také „MPSV“). V 1. čtvrtletí roku 2021 činil v Jirkově počet vyplacených PnŽ 795 a počet vyplacených DnB 272, ve 2. čtvrtletí to bylo 829 vyplacených PnŽ a 262 vyplacených DnB. V následujících tabulkách jsou uvedeny ulice, v nichž byl v červnu 2021 nejvyšší počet příjemců těchto dávek včetně společně posuzovaných osob.

Tabulka 1: Ulice s významným počtem příjemců příspěvku na živobytí včetně společně posuzovaných osob (červen 2021)

Ulice	Příjemci PnŽ včetně společně posuzovaných osob (v absolutních číslech)	Příjemci příspěvku PnŽ (v absolutních číslech)
Ervěnická	122	47
Osvobození	90	25
Krušnohorská	58	25
Studentská	47	21
K. H. Máchy	34	10
Karla Čapka	34	10
K. Marxe	21	9
nám. Dr. E. Beneše	16	12
Generála Svobody	16	1 až 5
J. K. Tyla	16	1 až 5
Šimkova	16	1 až 5
Na Borku	15	10
Pionýrů	14	6

Zdroj: MPSV

¹ Nárok na příspěvek na živobytí vzniká tehdy, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby nebo rodiny tzv. částky živobytí. Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí nebo ho lze přiznat i osobě, která nárok na příspěvek na živobytí nemá, ale její příjem (nebo příjem domácnosti) činí méně než 1,3 násobek částky na živobytí.

Tabulka č. 2: Ulice s významným počtem příjemců doplatku na bydlení včetně společně posuzovaných osob (červen 2021)

Ulice	Příjemci DnB včetně společně posuzovaných osob (v absolutních číslech)	Příjemci příspěvku DnB (v absolutních číslech)
Ervěnická	41	15
Studentská	21	8
Osvobození	16	1 až 5
Krušnohorská	14	7
Pionýrů	12	1 až 5

Zdroj: MPSV

Nejvyšší počet příjemců PnŽ i DnB (včetně společně posuzovaných osob) byl v červnu 2021 identifikován v ulici Ervěnická. Z hlediska četnosti vyplácení PnŽ následovaly ulice Osvobození, Krušnohorská a Studentská. V případě DnB byla výrazněji zastoupena také ulice Pionýrů. Převážná většina ulic uvedených v obou tabulkách se nachází v oblastech, které byly již dříve identifikovány jako oblasti s vysokou koncentrací sociálně vyloučených osob nebo osob sociálním vyloučením ohrožených (např. Sál & Vepřková 2018) a v nichž byly v roce 2017 vyhlášeny tzv. bezdoplatkové zóny. Mezi ulicemi s vyšším počtem příjemců PnŽ se objevuje i nám. Dr. E. Beneše, což lze vysvětlit tím, že na adrese městského úřadu, mají příjemci dávek hmotné nouze hlášen trvalý pobyt, a proto dochází k významnějšímu výskytu příjemců právě na této adrese. Ulice Studentská prochází sídlištěm s velkokapacitními panelovými domy a nachází se tam azylový dům pro matky s dětmi, čemuž by napovídal i vyšší počet příjemců PnŽ a DnB (včetně společně posuzovaných osob).

Dalším indikátorem sociálního vyloučení je počet uchazečů o zaměstnání, kteří jsou dlouhodobě v evidenci úřadu práce. Dlouhodobě nezaměstnané (více než 1 rok) lze rovněž označit za osoby ohrožené sociálním vyloučením. K 13. 8. 2021 bylo v Jirkově 420 uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 1 rok. Prostorové rozložení uchazečů o zaměstnání podle ulic v následující tabulce vychází z dat získaných od Krajské pobočky ÚP ČR v Ústí nad Labem.

Tabulka č. 3: Přehled ulic s nejvyšším počtem uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 1 rok (Jirkov, srpen 2021)

Ulice	Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 1 rok (v absolutních číslech a v % z celkového počtu UoZ v evidenci déle než 1 rok)	
Ervěnická	54	12,9
Studentská	36	8,6
Krušnohorská	35	8,3
Osvobození	32	7,6
Generála Svobody	22	5,2
Na Borku	22	5,2

Zdroj dat: ÚP ČR Krajská pobočka v Ústí nad Labem

V měsíci srpnu 2021 byla nejvyšší koncentrace uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 1 rok v ulici Ervěnická. Lze konstatovat, že čtyři ulice s nejvyšším počtem těchto uchazečů, jsou ty, v nichž byly v největší míře vypláceny PnŽ a DnB. Šlo převážně o ulice v Nových Ervěnicích, které byly identifikovány jako sociálně vyloučené. Je však třeba brát v úvahu, že v případě ulic Ervěnická a Krušnohorská jde o dlouhé ulice a v případě Studentské se jedná převážně o sídlištní zástavbu s velkokapacitními panelovými domy.

Další skupiny osob ohrožených sociálním vyloučením byly identifikovány na základě rozhovorů s pracovníky organizací poskytujících sociální služby a se zástupci městské policie. Jednalo se o obyvatele azylových domů (AD pro matky s dětmi a AD pro osoby bez přístřeší), jež lze zcela jistě považovat za osoby ohrožené sociálním vyloučením. Vzhledem k tomu, že kapacita azylových domů je dlouhodobě využívána v maximálním rozsahu, je možné všech přibližně 50 - 60 osob využívajících pobytové služby obou těchto zařízení zařadit do skupiny ohrožených sociálním vyloučením. Sociálním vyloučením silně ohroženou skupinou jsou osoby v krajní bytové nouzi - bezdomovectví (osoby „bez střechy“ dle typologie ETHOS). Jejich počet se dle odhadů městské policie a terénních pracovníků pohybuje okolo 5 - 10 osob.

Mezi osoby ohrožené sociálním vyloučením patří také lidé v exekuci, zejména pak lidé s vícečetnými exekucemi (podrobněji viz kapitola Zadluženost). V roce 2020 činil podíl obyvatel s více exekucemi v Jirkově 73 % ze všech osob v exekuci (2 834 z 3 875 osob). Podíl osob s 10 a více exekucemi dosáhl 20 % (784 z 3 875 osob). V osobním bankrotu bylo v roce 2020 celkem 452 obyvatel Jirkova.

Podle Interaktivní mapy sociálně vyloučených lokalit, známé jako Gabalova mapa (dále také „mapa“), byly v Jirkově v roce 2015 identifikovány 3 lokality vykazující znaky sociálního vyloučení. Jednalo se o

souvislejší území dvou sídlišť na okraji města, která tvořila skupina domů se zvýšeným podílem obyvatel ohrožených sociálních vyloučením a jeden dům v majetku města. Počet obyvatel těchto lokalit činil dle mapy okolo 3 000 osob. Shodné údaje jsou uvedeny i ve Zprávě o stavu romské menšiny v kraji za rok 2018.

Pro posouzení rozsahu sociálního vyloučení v území byl Agenturou sestrojen tzv. index sociálního vyloučení², který souhrnně vyhodnocuje míru sociálního vyloučení na základě údajů z pěti objektivních indikátorů pokrývajících dimenze chudoby (materiálního nedostatku), vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti. Konkrétně bylo využito těchto pět indikátorů: osoby v exekuci (data Exekutorské komory ČR), předčasné odchody ze základních škol (data MŠMT), dlouhodobá nezaměstnanost, příspěvky na bydlení a příspěvky na živobytí (data MPSV). Index sociálního vyloučení je měřen na škále 0 až 30 bodů, kdy 0 bodů indikuje žádné nebo minimální zatížení sociálním vyloučením, zatímco 30 bodů indikuje maximální zatížení. Územní úroveň, k níž se index vztahuje, představují obce.

Jirkov se řadí k obcím s hodnotou indexu 12 až 30 bodů, s 22 body však patří mezi obce výrazně zatížené. Hodnoty 22 bodů Jirkov dosáhl v roce 2016, 2018 i 2020. V porovnání mezi roky 2020 a 2018 došlo v dimenzi zadluženosti k poklesu (podíl osob v exekuci se snížil z 25,7 % na 21,5 %), k poklesu došlo i v dimenze chudoby a vyloučení z bydlení (podíl příjemců PnŽ se v průměrném měsíci snížil ze 1,88 % na 1,48 % a podíl příjemců DnB v průměrném měsíci klesl ze 4,73 % na 3,8 %). Ve zbývajících dvou dimenzích sociálního vyloučení (dimenze vyloučení ze vzdělávání a z oficiálního trhu práce) však ve sledovaném období došlo k nárůstu. Podíl předčasných odchodů žáků z běžných tříd základních škol stoupl z 12,92 % na 13,76 % a podíl uchazečů o zaměstnání v evidenci déle než 6 měsíců vzrostl z 3,18 % na 4,49 %.

Dle typologie lokalit Agentury pro sociální začleňování³ lze na území města Jirkov indikovat 3 typy lokalit, a sice **sociálně vyloučený bytový dům** (Březeneč 255), **skupinu sociálně vyloučených bytových domů** (sídliště Nové Ervěnice) a **lokalitu s vyšším podílem bytových domů s vyšším podílem sociálně vyloučených bytů** (sídliště Vinařice II).

4.2.1 Březeneč 255: sociálně vyloučený bytový dům

Jde o bytový dům v majetku města s 24 malometrážními byty a s cca 50 obyvateli. Lokalita je situována na okraji města v blízkosti zalesněné oblasti, psího útulku a areálu technických služeb. Dům je lokalizován 15 – 20 minut pěšky od centra města. V současné době je situace v lokalitě stabilizovaná,

² Lang, P. & Matoušek, R. 2020. *Metodika pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území*. Praha: MMR, Odbor pro sociální začleňování.

³ Typologie ASZ z října roku 2017.

dle statistik Městské policie zde dochází řádově k jednotkám přestupků ročně a terénní pracovníci negují např. výskyt drog či jiných patologických jevů. Lokalita je tedy spíše pouze prostorově vyloučená.

4.2.2 Nové Ervěnice: skupina sociálně vyloučených bytových domů

Nové Ervěnice přímo sousedí se sídlištěm Písečná, které se nachází již na území Chomutova. Jedná se o nejproblematictější sociálně vyloučenou lokalitu v Jirkově. Domy mají nejčastěji tři nebo čtyři patra, různé počty bytů a v naprosté většině sedlové střechy. Sídlíště tvoří kompaktní celek, který na západní straně končí rodinnými domy, na jihu silnicí s trolejbusovou dopravou a sídlištěm Písečná, na východě menšími rodinnými domy a silnicí Chomutovská (za silnicí se nachází vlaková stanice) a na severu, kromě jiného, základní uměleckou školou a menším parkem. Služby základní občanské vybavenosti jsou v lokalitě dobře dostupné. Pomyslným středem prochází také ulice Ervěnická s trolejbusovou dopravou, která tvoří hlavní severojižní osu sídlištní zástavby.

K eskalaci sociálních problémů, které se začaly výrazněji kumulovat už před 15 lety, přispěla (dle některých výpovědí) privatizace velké části městského bytového fondu. Nekontrolované situace využili spekulanti, kteří v získaných bytech poskytovali bydlení lidem závislým na sociálních dávkách. Nový majitelé získali z bytů stabilní příjem, zatímco nově vzniklá sdružení vlastníků jednotek kvůli nezodpovědnosti mnoha majitelů začala krachovat⁴.

Na konci roku 2017 bylo v Jirkově vyhlášeno opatření obecné povahy o tzv. bezdoplatkových zónách, které ve dvou oblastech města omezilo vyplácení doplatku na bydlení pro nově příchozí a ty, jimž skončila nájemní smlouva. Konkrétně se jednalo o ulici Krušnohorská na severozápadě města a skupinu ulic na sídlišti Nové Ervěnice – ulice Ervěnická, Nerudova, K. Čapka, B. Pacholík, J. K. Tyla, K. H. Máchy, Šimkova, Fr. Schmieda, Osvobození a část ulice Chomutovská (domy č. p. 1119 a 1120). Tyto ulice byly vyhláškou prohlášeny za oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů a byly vydefinovány na základě počtu rodin, které spolupracovaly s OSPOD, statistik o páchané kriminalitě evidované Obvodním oddělením Policie ČR Jirkov a přehledu spáchaných přestupků, jež poskytla Městská policie Jirkov.

Jak vyplývá z tematicko-průřezového výzkumu Agentury pro sociální začleňování s názvem „Veřejný prostor a sociálně vyloučené lokality“ (srpen 2021), sídliště je možné dělit na dvě části z hlediska sociálního vyloučení a souvisejících problémů. Ohniskem problému je pravděpodobně okolí tzv. Majáku, tj. malé prodejny potravin v ulici K. H. Máchy poblíž mateřské školy a dvou velkých zcela

⁴ Jednotlivá společenství vlastníků jednotek (dále také „SVJ“) na sídlišti se dlouhodobě potýkají s investory (často jsou též nazýváni spekulanty či obchodníky s chudobou), kteří skupují byty v jejich domech a ubytovávají v nich sociálně znevýhodněné osoby (viz výše). Tito majitelé pak často nehradí příspěvky do fondu oprav, zálohy na služby atd. a domy chátrají, příp. jsou odpojovány od energií apod. Tato praxe vede ke spirále, kdy se kvalita bydlení v bytovém domě snižuje všem jeho obyvatelům a původní obyvatelé jsou nuceni k odchodu jinam a často i k prodeji svých bytů za výrazně nižší cenu, než kterou měly v minulosti. Tyto levné a do značné míry znehodnocené byty pak často skupují právě různí spekulanti.

opuštěných bytových domů. Obyvatelé také často odlišují severní a jižní část sídliště. Dělicí linie probíhá nejčastěji přibližně ulicemi K. Čapka a Nerudovou. Do jižní části spadá právě i okolí zmíněného Majáku, nejen proto byla považována za kvalitativně horší od severní.

Rozdíly mezi jednotlivými částmi sídliště se během výzkumu projevovaly i v obecné spokojenosti obyvatel. Zatímco lidé z jižní části byli s životem na sídlišti převážně nespokojeni, lidé ze severní části odpovídali na stejně položené dotazy spíše pozitivněji. Vyšší spokojenost se životem na sídlišti u obyvatel severní části sídliště mohl podporovat fakt, že tamější bytový fond tvořily z velké části byty patřící městu Jirkov (oproti jižní části, kde se rozvinul sekundární trh s bydlením). Tuto skutečnost mnoho oslovených obyvatel sídliště dávalo do souvislosti s údajně lepší sociální situací této oblasti, větší udržovaností veřejného prostoru apod.

Sekundární trh často nabízí nekvalitní bydlení poskytované pronajímateli, kteří užívají různé nekalé praktiky (obecně se hovoří o tzv. obchodu s chudobou). Ubytovací kapacity jsou umístěny v chátrajícím bytovém fondu, kde majitelé uskutečňují pouze provizorní údržbu. Pro mnohé sociálně znevýhodněné osoby, které neuspěly na standardním trhu s bydlením, je sekundární trh jedinou možností k získání bydlení.

Proměnu skladby obyvatel sídliště dlouhodobě ovlivňuje skutečnost, že Nové Ervénice byly a jsou obyvateli Jirkova vnímány jako špatná lokalita. Mnoho obyvatel sídliště v průběhu výzkumu popisovalo stigmatizaci, kterou život v Ervěnicích přináší.

Nejčastěji zmiňované nedostatky a problémy, které oslovení obyvatelé vnímali ve veřejném prostoru sídliště, byly zejména:

- Nedostatečný městský mobiliář (chybějící lavičky a hřiště)
- Nepořádek a hluk
- Špatné vztahy mezi obyvateli, pokřikování, potyčky apod.
- Snížený pocit bezpečí

4.2.3 Sídliště Vinařice II: lokalita s vyšším podílem bytových domů s vyšším podílem vyloučených bytů

V lokalitě Sídliště Vinařice II se v čase realizace výzkumů nacházelo cca 1450 osob ohrožených sociálním vyloučením.⁵ Tento typ lokality typologie ASZ popisuje „jako méně atraktivní sídliště, které nesplňuje soudobé nároky na standard bydlení. Alarmující bývá, pokud do hry vstoupí pronajímatelé bytů orientovaní na sociálně slabé. Na druhou stranu závažnost situace se v očích starousedlíků často jeví větší, než ve skutečnosti je, tedy např. než ukazují statistiky, a to zejména pokud do lokality přijdou nové rodiny, zvláště pak rodiny romské.“⁶

⁵ Kvalifikovaný odhad výzkumného týmu ASZ

⁶ Typologie lokalit ASZ (H. Vališová, 2018)

I zde platí, že situace každého domu úzce souvisí s jeho majetkovou strukturou. V domech, kde spekulanti tvoří významnou část vlastníků, dochází k výraznému nárůstu problémů. V těchto domech se zpravidla zhoršily sousedské vztahy, přičemž konflikty bývají častější v letních měsících, kdy jsou více využívána veřejná prostranství v okolí domů. Nutno dodat, že celková zástavba sídliště charakterizovaná sedmipatrovými budovami s sebou nese statisticky logicky vyšší výskyt jakýchkoli jevů jako takových, než je tomu v případě jiných oblastí Jirkova s méně hustou zástavbou.

4.3 Syntetická analýza

Syntetická analýza poskytuje zásadní informace o daných tematických oblastech. Na základě těchto definovaných problémů jsou stanovena plánovaná opatření.

4.3.1 Bezpečnost

Silnou stránkou je zapojení města do projektu Asistent prevence kriminality. Projekt Asistent prevence kriminality je v Jirkově realizován od roku 2013. Mezi preventivní opatření proti nárůstu sociálně patologických jevů patří rovněž obecně závazné vyhlášky (dále také „OZV“). V Jirkově platí například OZV o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných tanečních zábav, diskoték a jiných kulturních podniků k zajištění veřejného pořádku, OZV o omezení provozování některých hazardních her, OZV o zákazu požívání alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích.

Slabou stránkou je snížený pocit bezpečí obyvatel na několika místech ve městě, a to především kvůli hlučným skupinám obyvatel. Obyvatelé vyloučených lokalit hodně migrují, nemají vztah k místu, nejsou motivováni k zapojení do komunity, často dochází k přestupkům v rámci soužití. Dlouhodobým problémem je vysoký počet osob závislých na návykových látkách.

Související opatření:

BZP1.1.1 Zajištění činnosti 10 APK jako preventivního prvku v problémových lokalitách města Jirkov

BZP1.2.1 Zřízení pozice „správce lokality“, jako stmelujícího prvku v rámci sousedství

BZP1.3.1 Omezení provozování technické hry a živé hry na celém území města Jirkova

BZP1.4.1 Podpora osob závislých a závislostmi ohrožených prostřednictvím terénní práce

4.3.2 Zadluženost

Silnou stránkou je Sociální poradna při Městském ústavu sociálních služeb Jirkov, zadluženým obyvatelům poskytnou základní poradenství také další sociální služby ve městě.

Slabou stránkou je vysoký podíl osob v mnohočetné exekuci, kdy předluženost často přerůstá až do osobního bankrotu. Rodiny často vzhledem ke své nízké finanční gramotnosti nedovedou hospodařit s penězi, nedokáží sestavit udržitelný rodinný rozpočet a inklinují k nebankovním půjčkám. Vzhledem k nízkému právnímu povědomí se často neorientují ve svých závazcích a dluhy řeší pozdě.

Související opatření:

DLH1.1.1 Od roku 2023 bude poskytováno odborné sociální poradenství zaměřené na dluhovou problematiku (včetně oddlužení) v potřebné rozšířené kapacitě

DLH1.1.2 Rozšířit dostupnost bezplatného právního poradenství na 2x 4 hodiny týdně

DLH1.1.3 Presentace možností dluhového poradenství včetně informační kampaně

4.3.3 Rodina a sociální služby

Silnou stránkou města je široké spektrum sociálních a fakultativních služeb, o kterých jsou obyvatelé pravidelně informováni prostřednictvím veřejných akcí i radničních novin. Výhodou je také pravidelné setkávání a spolupráce pracovníků.

Slabou stránkou je řada nemotivovaných klientů, vysoká migrace obyvatel (chybějící vztah k místu, nezáměr o zapojení do života komunity) a celkově špatná sociální situace mnoha rodin. Z toho vyplývají problémy v rodinném i sousedském soužití. Řada rodin nemá potřebné kompetence pro výchovu dětí a nedokáže jim zajistit kvalitní trávení volného času. Nevýhodou je také chybějící zázemí pro osoby bez domova s duální diagnózou a nevyhovující zázemí některých sociálních služeb.

Související opatření:

ROD1.1.1 Zajistit působení 3 pracovníků SAS, kteří budou zajišťovat poradenství v ohrožených rodinách

ROD1.1.2 Zajistit působení 1 terénního pracovníka, který bude poskytovat odborné sociální poradenství sociálně vyloučeným obyvatelům

ROD1.1.3 Do roku 2026 bude vybudováno zázemí pro odborné sociální poradenství v Nových Ervénicích

ROD1.2.1 Zajištění pravidelné nabídky trávení volného času formou přípravné futsalové ligy, která se bude konat jednou týdně po dobu 36 měsíců, pro 20 dětí a mladistvých

ROD1.3.1 Zajištění informovanosti veřejnosti o možnostech odborného poradenství, preventivních aktivitách a dalších akcích pro CS

ROD2.1.1 Do roku 2026 bude vybudováno Komunitní centrum na sídlišti Vinařice II. včetně komunitní zahrady

ROD2.2.1 Od roku 2023 bude poskytováno odborné sociální poradenství zaměřené na rodinu a mezilidské vztahy (včetně problematiky dětí s OZP, PAS)

ROD3.1.1 Do roku 2026 bude vybudován domov se zvláštním režimem pro lidi bez domova v Ústeckém kraji ("Přístav") vč. personálního obsazení

ROD3.2.1 Rekonstrukce azylového domu a noclehárny včetně vybudování hygienického centra pro osoby bez přístřeší

4.3.4 Bydlení

Silnou stránkou je existence 24 sociálních bytů v objektu Březeneč č. p. 255, které jsou určeny pro osoby s nízkým příjmem nebo v bytové nouzi, jež nedosáhnou na pokrytí nákladů na bydlení z vlastních zdrojů. Zároveň je využíván systém prostupného bydlení.

Slabou stránkou jsou spekulanti s bydlením v sociálně vyloučených lokalitách a několik vybydlených bytových domů. Zároveň v některých lokalitách narážíme na problematické soužití obyvatel a chybějící komunitní práci. Počet sociálních bytů není vzhledem k sociální situaci obyvatel dostatečný.

Související opatření:

BYD1.1.1 Do roku 2026 bude odkoupeno a zrekonstruováno 20 bytů pro rodiny a jednotlivce ohrožené sociálním vyloučením

BYD1.1.2 Město Jirkov vyčlení pro potřeby sociálního bydlení sociálního pracovníka, který bude zajišťovat podporu umístěným rodinám

4.3.5 Zaměstnanost

Silnou stránkou je dobrá spolupráce města a Úřadu práce, využívání programů aktivní politiky zaměstnanosti a projektů ESF. Výhodou je také existence úklidové sociální firmy Onza, a.s.

Slabou stránkou je vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob, který činí 40 % nezaměstnaných. Problematický je zároveň vysoký podíl nezaměstnaných se základním vzděláním a celkově nepříznivá profesní struktura nezaměstnaných. V mnoha případech brání nástupu do zaměstnání také (mnohočetné) exekuce.

Související opatření:

ZAM1.1.1 Do roku 2026 vznikne v rámci struktury městských organizací 10 nových pracovních pozic pro osoby znevýhodněné na trhu práce

ZAM1.1.2 Udržení aktivní spolupráce města, Úřadu práce a NNO za účelem prostupného zaměstnávání klientů a využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

5. Analytická a návrhová část

5.1 Bezpečnost

5.1.1 Analytická část – popis výchozí situace

Pro zhodnocení bezpečnostní situace ve sledované obci může posloužit takzvaný *Index kriminality*⁷, který zpracovává data o trestné činnosti za spádová území jednotlivých obvodních oddělení PČR⁸. Údaje o indexu kriminality za Obvodní oddělení PČR Jirkov v letech 2016 až 2019, včetně počtu trestných činů, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 4: Index kriminality a počet evidovaných trestných činů za Obvodní oddělení PČR Jirkov v letech 2016 až 2019

	2016		2017		2018		2019		2020 (leden – listopad)	
	Počet TČ	Index krimin ality	Počet TČ	Index krimin ality	Počet TČ	Index krimin ality	Počet TČ	Index krimin ality	Počet TČ	Index krimin ality
OO PČR Jirkov	503	207,8	517	213,6	535	221	569	235,1	517	213,6
KŘ PČR Ústecký kraj	18377	221,9	17531	211,6	16560	199,9	17049	205,8	14065	169,8

Zdroj: mapakriminality.cz

Z tabulky je patrné, že ve sledovaném období došlo v Obvodním oddělení PČR Jirkov (dále také „Obvodní oddělení“) k nárůstu zjištěné kriminality. Což nekoresponduje s vývojem nápadu trestných činů v Ústeckém kraji i v ČR, kde počet trestných činů spíše klesal. Hodnota indexu kriminality za rok 2019 činila v ČR 189,6 a v Ústeckém kraji to bylo 205,8. Index kriminality v Obvodním oddělení Jirkov za rok 2019 dosáhl hodnoty 235,1 a byl tedy vyšší než v Ústeckém kraji. Podobné hodnoty indexu kriminality jako Obvodní oddělení Jirkov vykazovalo za rok 2019 například Obvodní oddělení Děčín - město (230,3) nebo Obvodní oddělení Březno (231,2).

Údaje zveřejňované v Mapě kriminality vychází z dat o zjištěné trestné činnosti, tzn. o skutcích, o kterých se Policie ČR dozvěděla. Tato data proto nelze vnímat jako ukazatel skutečného stavu

⁷ Index kriminality udává počet spáchaných trestných činů za zvolené časové období na daném území, přepočtený na 10 tisíc obyvatel.

⁸ <https://www.mapakriminality.cz/>

kriminality, jde tedy o ukazatel přibližný, zároveň však jediný, který je k dispozici. Latence trestné činnosti, tj. podíl skutků, jež nebyly Policií ČR zjištěny, se v závislosti na typu kriminality pohybuje od jednotek procent až po 80 – 90 % v případě některých mravnostních trestných činů.

Z údajů uvedených v mapě kriminality vyplývá, že ve sledovaném období došlo v Obvodním oddělení PČR Jirkov k nárůstu některých trestných činů, jde například o fyzické útoky nebo o řízení pod vlivem návykové látky.

Tabulka č. 5: Nápad vybraných trestných činů za Obvodní oddělení PČR Jirkov v letech 2016 až 2020

Vybrané TČ	2016	2017	2018	2019	2020
Vraždy	0	1	1	0	0
Znásilnění	4	2	0	1	3
fyzické útoky	32	25	33	56	53
Loupeže	1	5	6	4	7
vloupání do obydlí	16	15	17	9	4
vloupání do chat a chalup	1	1	0	4	15
krádeže automobilů	5	7	7	7	7
krádeže věcí z automobilů	34	23	20	19	20
krádeže jízdních kol	3	6	8	5	12
výroba, držení a distribuce drog	8	18	16	13	19
řízení pod vlivem návykové látky	9	5	17	17	10
všechny zbývající činy	390	409	410	434	367
celkem TČ	503	517	535	569	517

Zdroj: Mapa kriminality

Podle údajů poskytnutých vedoucím Obvodního oddělení Jirkov bylo v roce 2019 spácháno 18 skutků spadajících do kategorie násilné kriminality, v roce 2020 počet skutků vzrostl na 29. Počet krádeží vloupáním v meziročním srovnání klesl (2019 – 42 vs. 2020 – 25), totéž platí i pro krádeže prosté (2019 – 78 vs. 2020 – 39) i pro ostatní majetkovou kriminalitu (2019 – 65 vs. 2020 – 29 skutků). Počet přestupků evidovaných Policií ČR na území města Jirkova v roce 2019 činil celkem 539 skutků, v roce 2020 jejich počet stoupl na celkem 551 skutků.

Městskou policií Jirkov byly poskytnuty statistické údaje o skutcích řešených v územích (grafické znázornění jako příloha č. 1), kde byly identifikovány sociálně vyloučené lokality. Jedná se o Nové Ervěnice, Vinařice II a Březeneč 255. Údaje jsou zpracovány v následující tabulce.

Tabulka č. 6: Nápad vybraných přestupků v území Nových Ervénic, Vinařice II a Březence (2019 a 2020)

	Nové Ervénice		Vinařice II		Březence 255	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Počet událostí celkem	1356	1483	1739	1802	8	10
Přestupky proti veřejnému pořádku	369	397	225	244	0	6
Přestupky proti občanskému soužití	83	105	97	105	0	1
Přestupky proti majetku	65	90	83	53	0	0
Zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek	5	14	26	5	0	0

Zdroj: MP Jirkov

Zástupci Městské policie v souvislosti se zabezpečováním místních záležitostí veřejného pořádku a stavu veřejného pořádku kladně hodnotili zapojení města do projektu Asistent prevence kriminality (dále také „APK“). Projekt Asistent prevence kriminality je v Jirkově realizován od roku 2013. Asistenti prevence kriminality vykonávají svoji činnost v pracovních dnech v 8 hodinových směnách. Před odchodem na obchůzky probíhá jejich instruktáž, na které dostávají informace potřebné pro plnění úkolů.

Mezi preventivní opatření proti nárůstu sociálně patologických jevů patří rovněž obecně závazné vyhlášky (dále také „OZV“). V Jirkově platí například OZV o stanovení podmínek pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných tanečních zábav, diskoték a jiných kulturních podniků k zajištění veřejného pořádku, OZV o omezení provozování některých hazardních her, OZV o zákazu požívání alkoholických nápojů na vybraných veřejných prostranstvích.

Analytická část – Riziková místa a faktory snižující pocit bezpečí (zjištění dotazníkového šetření)

V Jirkově podobně jako v dalších městech České republiky hraje významnou roli i další dimenze bezpečnosti, kterou je pocit bezpečí. Tento pocit se u každého jedince liší, je ovlivněn celou řadou různých faktorů. Mezi tyto faktory patří individuální postoje a názory, délka pobytu v místě bydliště, znalost prostředí, ale například i zdravotní stav. Důležitým faktorem je též funkčnost lokální komunity a míra sociální soudržnosti. Významný vliv má také sociální a fyzické prostředí, média, legislativa státu atd.⁹

Obyvatelé se tak nemusí cítit bezpečně v místech, která nevykazují významnější nápad trestné nebo přestupkové činnosti. Pocity strachu mohou umocňovat nepřehledná, opuštěná, málo osvětlená a

⁹<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/183/pdf>, zobrazeno 14. 9. 2021

zanedbaná místa, typicky se jedná o parky, podchody, prostranství v blízkosti nádraží a okolí nočních podniků. Obavy a nepříjemné pocity v lidech může vzbuzovat i přítomnost jednotlivců nebo skupin osob projevujících se nestandardním chováním (hlučnost, vulgárnost, projevy agresivity) nebo osob, jež se jakýmkoliv způsobem odlišují (vzhled, životní styl). Strach mají lidé také z osob, jejichž negativní obraz přejímají například z médií, aniž by vycházeli ze svých vlastní zkušeností či zážitků. Téma pocitu strachu, respektive pocitu bezpečí, bude více rozpracováno v následujícím textu věnovanému dotazníkovému šetření, které proběhlo na území Jirkova v roce 2021.

Shrnutí hlavních zjištění dotazníkové šetření

V rámci dotazníkového šetření bylo osloveno 82 obyvatel Jirkova starších 15 let. Celkem 53 respondentů, tj. téměř 65 %, označilo některou z lokalit ve městě jako rizikovou, resp. jako lokalitu, v níž se necítí bezpečně.

Mezi místa nejčastěji identifikovaná jako riziková patřilo 6 následujících lokalit:

Nové Ervěnice (sídliště Nové Ervěnice)

Olejomlýnský park

ulice Nad Borkem

ulice U Sauny

podchod mezi Jirkovem a chomutovským sídlištěm Písečná

Nejčastěji uváděnou lokalitou byly jednoznačně Nové Ervěnice, které jako rizikové označilo 36 respondentů.

Snížený pocit bezpečí v Nových Ervěnicích spojila většina respondentů s Romy a osobami závislými na návykových látkách, které označili jako skupiny, jichž se v této lokalitě obávají či se domnívají, že zde potenciálně zvyšují riziko páchání kriminality.

Na opuštěné a chátrající domy (vč. domu na adrese Osvobození č. p. 1062) mířilo i několik písemných stížností obyvatel sídliště a PČR (podnět k prošetření nezajištěné stavby) ve sledovaném období, tj. první polovina roku 2021 a rok 2020. Z pozorování vyplynulo, že tyto budovy se stávaly místy pro hry dětí, jelikož některé zabezpečující prvky bylo možné jednoduše překonat a vniknout dovnitř.

V souvislosti se sníženým pocitem bezpečí několik dotázaných zmínilo i podchod spojující sídliště Nové Ervěnice se sídlištěm Písečná (tj. podchod pro chodce pod ulicí Písečná).

Dotazníkové šetření

Cílem této části zprávy není zhodnocení skutečného výskytu kriminality, ale zachycení její percepce obyvateli města, protože snížený pocit bezpečí významně ovlivňuje kvalitu života jednotlivce i občanské soužití. Hlavním cílem je identifikovat místa na území města, která obyvatelé vnímají rizikově z pohledu vlastní bezpečnosti. Nejen samotná kriminalita, ale i snížený pocit bezpečí představuje

důležité téma v politice města a zároveň je i oblastí, na niž se Agentura pro sociální začleňování prostřednictvím svých opatření zaměřuje, například součinností při tvorbě opatření či vytváření dokumentů týkajících se prevence kriminality.

K dosažení hlavního cíle, kterým je vymezení lokalit strachu z kriminality, bylo v létě roku 2021 výzkumníky ASZ realizováno dotazníkové šetření mezi obyvateli Jirkova. Kromě identifikování lokalit vnímaných oslovenými respondenty jako místa, kde ve vyšší míře vnímají pocit strachu, je dalším cílem práce zjistit kdo nebo co představuje zdroj nebezpečí v uváděných lokalitách.

Dotazníkové šetření v červenci a srpnu 2021 s účastí 82 respondentů (osob starších 15 let). Respondenti byli kontaktováni přímo v ulicích města Jirkova. Dotazník zahrnoval otázky na pocit bezpečí, riziková místa a viktimizaci. Úvodní otázka směřovala obecně k pocitu bezpečí v Jirkově. Druhá část dotazníku byla soustředěna na identifikaci konkrétních míst, kde se respondenti necítí bezpečně a rovněž na to, aby se respondenti vlastními slovy pokusili vysvětlit, co je v těchto místech příčinou či zdrojem jejich sníženého pocitu bezpečí. Třetí část dotazníku představovala otázka týkající se vlastní zkušenosti respondentů s kriminalitou. Závěrečná část dotazníku byla určena k získání demografických údajů vztahujících se k respondentům (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání, bydliště).

Limitujícím faktorem šetření byl do jisté míry způsob výběru vzorku respondentů a jeho reprezentativnost. Vytvoření reprezentativního vzorku však nebylo ambicí výzkumu. Z poznatků získaných dotazníkovým šetřením lze identifikovat místa na území města, která jsou vnímána jako riziková. Vnímání rizikovosti u některých míst závisí také na denní době. Řada míst je vnímána jako výrazně rizikovější ve večerních a nočních hodinách. U dalších míst, jako jsou například náměstí, se může v průběhu dne měnit příčina strachu - dopolední a odpolední hodiny se pojí se zvýšenou mírou obav z okradení, ale v nočních hodinách převažuje spíše strach z přepadení.

Výsledný vzorek respondentů vznikl metodou výběru na základě dostupnosti a dobrovolnosti – obyvatelé Jirkova byli oslovováni přímo v ulicích města. Vzhledem k tomu, že pocit bezpečí je velmi subjektivní a odlišnosti v percepci bezpečnosti mezi muži a ženami i mezi různými věkovými skupinami potvrzuje řada výzkumů¹⁰, bude nejprve detailněji představen výzkumný vzorek.

Celkový počet respondentů činil 82 osob, z toho bylo 34 mužů a 48 žen. Ve vzorku převažovaly ženy nad muži (58,5 % vs. 41,5 %), což není u podobných šetření neobvyklé, neboť ženy bývají více ochotné participovat jako respondentky.

Tabulka č. 7: Respondenti podle věku a pohlaví (n=82)

Věk	Celkem (v %)	Muži (v %)	Ženy (v %)
-----	--------------	------------	------------

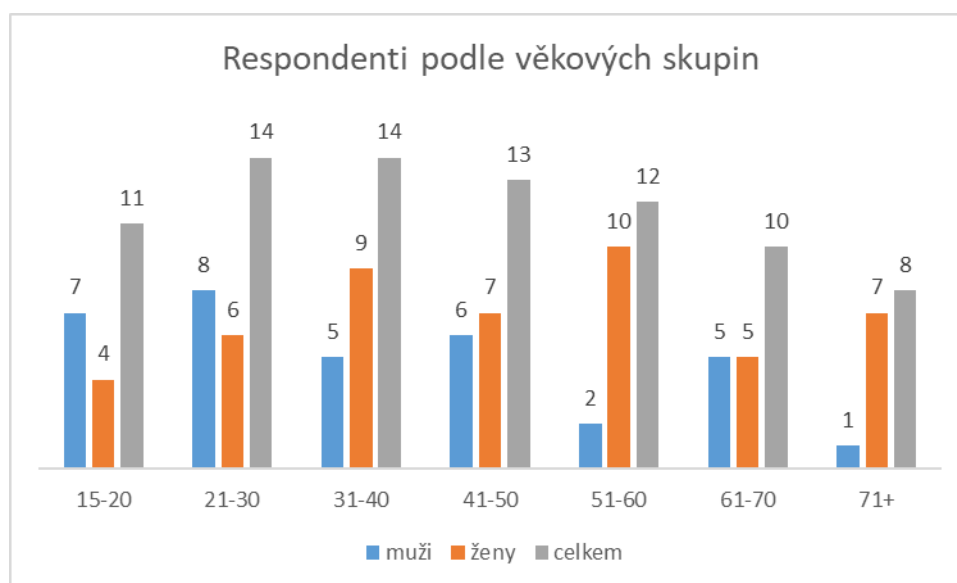
¹⁰<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/183/pdf>, zobrazeno 14. 9. 2021

15 – 20 let	13,4	8,5	4,9
21 – 30 let	17,1	9,8	7,3
31 – 40 let	17,1	6,1	11,0
41 – 50 let	15,9	7,3	8,5
51 – 60 let	14,6	2,4	12,2
61 – 70 let	12,2	6,1	6,1
71 let a více	9,8	1,2	8,5

Zdroj dat: dotazníkové šetření

Věkovou strukturu respondentů detailněji znázorňuje graf č. X. Mezi oslovenými respondenty byly nejčastěji zastoupeny osoby ve věku 21 – 30 let a 31 – 40 let. Dále to byli zástupci věkové kategorie 41 – 50 let. Následovaly věkové skupiny 51 – 60 let a 15 – 20 let. Nejmenší zastoupení měly osoby ve věku 61 – 70 let a lidé nad 71 let. Ženy výrazněji převažovaly nad muži ve věkové skupině 71 a více let a 51 – 60 let.

Graf č. 9: Respondenti podle věkových skupin (n=82)

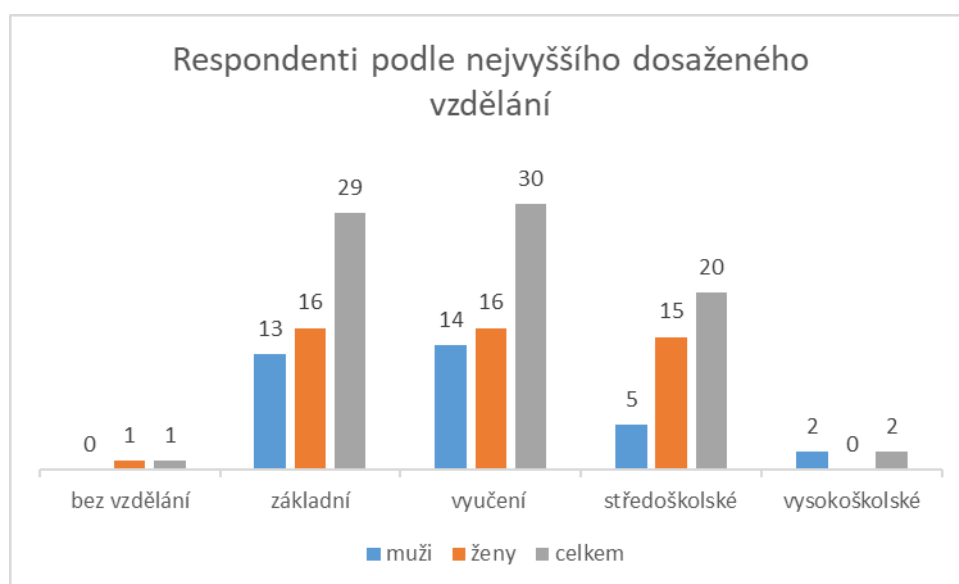

Zdroj dat: dotazníkové šetření

Z hlediska vzdělanostní struktury byli nejvíce zastoupeni respondenti, kteří mají výuční list, ti tvořili 36,6 % z celkového počtu oslovených. Následovaly osoby se základním vzděláním, jež představovaly 35,4 %. Respondenti se středoškolským vzděláním byli zastoupeni 24,4 %. Vysokoškoláci tvořili 2,4 %. Zbývající 1,2 % představovaly osoby bez vzdělání. Mezi muži byli výrazněji zastoupeni vyučení (17,1 %) a ti, kteří mají základní vzdělání (15,9 %). V případě žen tomu bylo podobně – vyučené (19,5 %) a se

základním vzděláním (19,5 %), jen mezi nimi výrazně více zastoupeny středoškolačky (18,3 %). Podle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 byli v Jirkově nejvíce zastoupeni lidé se středním vzděláním bez maturity – vyučení, následovali lidé se základním vzděláním a středoškoláci. Vzdělanostní struktura vzorku tedy zhruba odpovídala vzdělanostní struktuře v Jirkově.

Graf č. 10: Respondenti podle nejvyššího dosaženého vzdělání (n=82)

Zdroj dat: dotazníkové šetření

Úvodní otázka dotazníku směřovala obecně k pocitu bezpečí v Jirkově. Názor, že v Jirkově není místo, kde se respondent necítí bezpečně, vyjádřilo 51 osob, tj. 62,2 % z celkového počtu oslovených - 23 mužů a 28 žen. Mezi těmito respondentkami převažovaly ženy nad 41 let. Výrazněji pak byly zastoupeny respondentky nad 71 let. Starší respondentky deklarovaly postoj, že se v Jirkově cítí bezpečně, ale dodávaly, že se ve večerních a nočních hodinách ve městě nepohybují:

„Večer nikam nechodím, přes den se nebojím.“ (žena, 76 let)

„Všude se cítím bezpečně, večer nechodím ven.“ (žena, 73 let)

I když těchto 28 žen odpovědělo, že se ve městě cítí bezpečně, mnohé z nich svou odpověď různým způsobem doplnily:

„Nikde se nebojím, jen mám strach o děti - bojím se, aby je nenapadli narkomani.“ (žena, 39 let)

„Ano, cítím se bezpečně, ale v noci může být problematická zadní část sídliště Nové Ervěnice“ (žena, 36 let)

„Cítím se bezpečně. Výjimka jsou Nové Ervěnice Je to jediná horší lokalita v Jirkově – vyrostla jsem tam, rodiče tam stále bydlí“ (žena, 27 let)

Muži zastávající tento názor tvořili podobně početnou skupinu. Z hlediska věku mezi nimi byli nejvíce zastoupeni respondenti mladší 20 let, dvacátníci, třicátníci a čtyřicátníci. Jednoznačnou kladnou odpověď na položenou otázku však dalo jen 5 z nich. Ostatní své odpovědi doplňovali:

„V každém městě je nějaké horší místo, ale cítím se tady bezpečně.“ (muž, 19 let)

„Ano, nikde v Jirkově se nebojím, ale dokážu si představit, že pro někoho to může být nepříjemné v Ervěnicích.“ (muž, 31 let)

„Nové Ervěnice asi nejsou úplně bezpečná lokalita, ale moc si toho nevšímám.“ (muž, 29 let)

Celkem 53 respondentů, tj. téměř 65 %, označilo některou z lokalit ve městě jako rizikovou, resp. jako lokalitu, v níž se necítí bezpečně. Respondenti měli možnost uvést více lokalit. Lokality uváděli i respondenti, kteří odpověděli, že se cítí v Jirkově bezpečně. V odpovědích se objevilo 8 lokalit nebo míst, která oslovení shledávají jako riziková. Přehled nejčastěji identifikovaných míst, jež respondenti spojují s pocitem ohrožení, ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 8: Nejčastěji identifikovaná riziková místa v Jirkově

Lokalita	Počet respondentů, kteří místo uvedli	Podíl respondentů, kteří místo uvedli (v %)*
Nové Ervěnice (sídliště)	36	67,9 %
Olejomlýnský park	6	11,3 %
Ulice Na Borku (u převaděče)	5	9,4 %
Ulice U Sauny	5	9,4 %
Podchod na Písečnou	5	9,4 %

Zdroj dat: dotazníkové šetření

* Vztaženo k počtu respondentů, kteří nějaké místo uvedli (n=53). Respondenti mohli uvést více lokalit. V tabulce jsou uvedena pouze místa, jež zmínilo alespoň 5 respondentů.

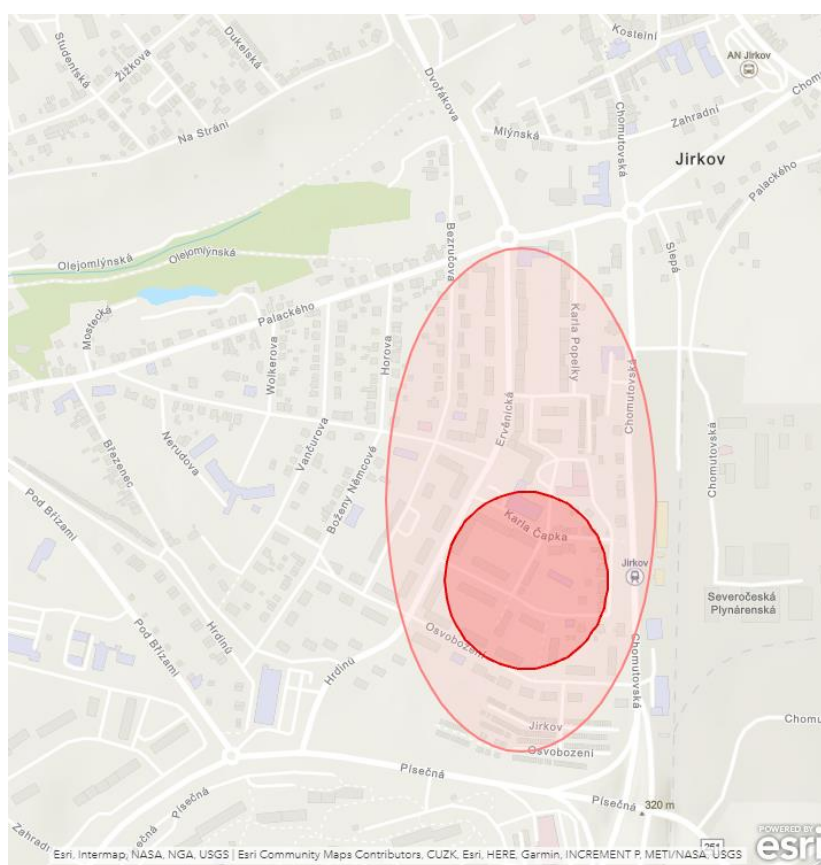
Tyto lokality – „hot spoty“ strachu – budou nyní stručně představeny a graficky znázorněny. Pozornost bude věnována zejména tomu, jak tato místa vnímají respondenti v závislosti na pohlaví nebo věku.

Nejčastěji uváděnou lokalitou byly Nové Ervěnice. Někteří respondenti lokalitu ještě blíže specifikovali – zadní část Nových Ervěnic, stará část sídliště Nové Ervěnice, starší část Ervěnic (u Písečné). Tato lokalita byla jako riziková označena 36 respondenty. Jednalo se o 13 mužů a 23 žen. Některé respondentky svůj snížený pocit bezpečí zdůvodnily negativní zkušeností. Většinou se jednalo o vulgární pokřikování. Strach z vlastní viktimizace (především z toho, že se stanou obětí fyzického

napadení) nebo z viktimizace dětí však uváděly i respondentky, jež žádnou takovou zkušenost neměly. Zvýšená citlivost žen vůči rizikům odpovídá poznatkům řady studií¹¹.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjišťováno i to, zda respondenti mají strach z určitých lidí či skupin osob. Detailněji bude tato problematika popsána dále v textu, na tomto místě budou zmíněny skupiny, jež byly uváděny v souvislosti se sníženým pocitem bezpečí v Nových Ervenicích. Respondenti mohli opět uvést libovolný počet takových skupin osob. Nejčastěji byli zmiňováni Romové¹² a osoby závislé na nealkoholových drogách. Dále byly uváděny skupinky dětí a mládeže (partičky) a osoby bez domova.

Obrázek č. 1: Nové Ervénice

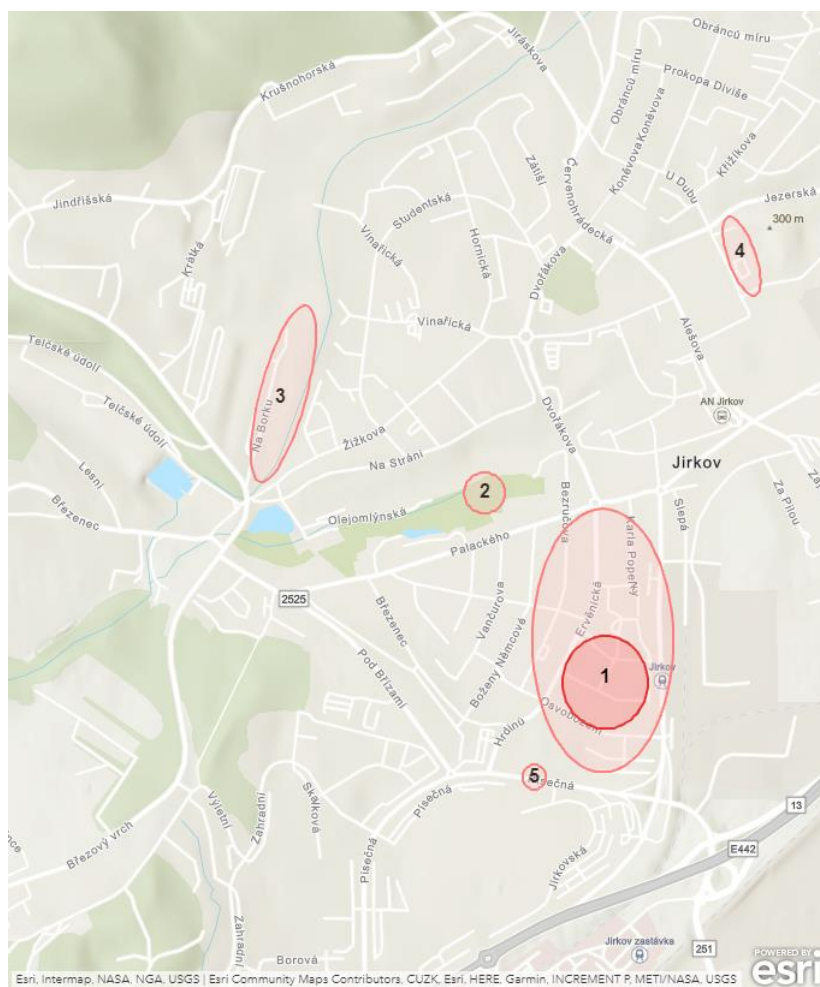

K lokalitám identifikovaným na základě odpovědí respondentů jako rizikové se dále řadí Olejomyšský park. Tato lokalita byla označena 6 respondenty. Další místa uvedlo vždy pět respondentů. Šlo o ulici Na Borku, kde respondenti konkretizovali oblast u převaděče, dále o ulici U Sauny a o podchod mezi Novými Ervenicemi a chomutovským sídlištěm Písečná.

¹¹Srov. Krulichová, E. (2016). Kdo se obává kriminality a jak tyto obavy ovlivňují důvěru ve vybrané společenské instituce v České republice. *Sociologický časopis*, 52 (2), 131-135.

¹²Termín „Romové“ je zde použit pro skupinu osob, která byla takto označena přímo respondenty.

Obrázek č. 2: Rizikové lokality identifikované v rámci dotazníkového šetření

1 – Nové Ervěnice (sídliště Nové Ervěnice)

2 – Olejomylnský park

3 – Na Borku

4 – U Sauny

5 – podchod mezi Jirkovem a Písečnou

* Na obrázku jsou označena místa, jež zmínilo alespoň 5 respondentů.

Některé lokality identifikované na základě dotazníkového šetření se shodují s lokalitami, které byly zmíněny v rozhovorech s městskými strážníky a asistenty prevence kriminality. Oslovení zástupci městské policie Jirkov označili místa v Nových Ervěnicích, která na základě své znalostí a zkušeností považují za problematická. Jednalo se o okolí tzv. Majáku, prostranství před domem v ulici J. K. Tyla a obecně o veřejné prostory mezi domy v ulicích Osvobození, K. H. Máchy, K. Čapka, Ervěnická, Šimkova, J. K. Tyla a Fr. Schmieda¹³.

Kromě identifikace rizikových lokalit bylo dalším z cílů šetření zjistit, kdo nebo co představuje zdroj nebezpečí v konkrétních místech. Respondenti mohli uvést libovolný počet odpovědí. Celkem této

¹³ Tématu veřejného prostoru a jeho užívání na sídlišti Nové Ervěnice se věnuje výzkumná zpráva A. Duffka a M. Jaška „Veřejný prostor a sociálně vyloučené lokality“, ASZ 2021. Duffek, A., & Jašek, M. (2021). Veřejný prostor a sociálně vyloučené lokality. Praha: ASZ.

možnosti využilo 34 respondentů. Největší počet z nich negativně hodnotil přítomnost Romů, osob závislých na návykových látkách, bezdomovců, skupin dětí a mládeže (partiček). Romy jako skupinu osob, jež v nich vzbuzuje pocit strachu či sníženého bezpečí, označilo více než 20 % respondentů. Ve srovnání s výsledky z jiných měst byla četnost těchto odpovědí nižší¹⁴, přesto však bylo z komentářů respondentů zřejmé, že i v Jirkově se jedná o rezonující téma. Někteří respondenti měli potřebu upozornit na údajné zvýhodňování Romů oproti ostatním nebo na zneužívání sociálních dávek. Několik respondentů zmínilo osobní zkušenost se skutky, které byly spáchány osobami, jež označili za Romy. Jednalo se o napadení (skutky řešila Policie ČR). Respondenti uváděli, že již samotná přítomnost více Romů v nich vzbuzuje pocity nejistoty a strachu. Někteří specifikovali situace, které u nich vyvolávají pocit strachu. Šlo většinou o kombinaci více faktorů – konfrontaci s větším počtem osob (mladých Romů), denní dobu a specifické místo (některé ulice na sídlišti Nové Ervénice).

Mezi skupiny osob, které vnímají jako rizikové, zařadili respondenti dále osoby závislé na návykových látkách. Tito lidé byli uvedeni téměř 20 % oslovených. Respondenti se necítí bezpečně ani v místech, kde jsou přítomny osoby bez domova, kterým je často přisuzována závislost na alkoholu, což ještě může zvyšovat pocity strachu u rezidentů nebo kolemjdoucích. Další skupinou, jejíž přítomnost v respondentech podle jejich vyjádření vzbuzuje obavy, byly skupinky dětí a mládeže. Tuto skupinu uvedlo 14 % dotázaných, jež některou ze skupin označili. Část z těchto respondentů upřesňovala, že jde zejména o skupinky romských dětí nebo mladých Romů, většina ale takto konkrétní nebyla.

Podle pracovníků organizací poskytujících sociální služby i zástupců městské policie jde zejména o děti a mladé lidi, kteří volný čas tráví venku a tím pádem jsou více náchylní k rizikovým aktivitám, jež mohou přerůst v přestupkovou nebo trestnou činnost či v ohrožení sociálně patologickými jevy. Tito respondenti rovněž poukazovali na skutečnost, že dětem z rodin ohrožených sociálním vyloučením, kterých je z důvodu dostupnosti bydlení v některých lokalitách vyšší koncentrace, chybí možnost trávit volný čas jinde než na ulici. Zdánlivě jednoduchá otázka hřišť bývá často velmi obtížně řešitelná. Část veřejnosti je totiž pro jejich zachování a novou výstavbu, zatímco druhá razantně odmítá i stávající hřiště. Příkladem mohou být hřiště na sídlišti Nové Ervénice (viz Duffek & Jašek, 2021).

5.1.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021

Opatření BZP1.1 Zajištění činnosti 6 APK jako preventivního prvku v problémových lokalitách města Jirkov

Vyhodnocení: Opatření bylo naplněno a úspěšně realizováno. APK se na základě znalosti místní komunity a prostředí významně podílejí na činnosti strážníků v terénu. Mají tak velký vliv na zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí, eliminaci sociálně rizikových jevů, případně i prevenci útoků páchaných na osobách. Terénní forma prevence je účinná, asistenti už si u lidí

¹⁴Srov. Toušek, L. & Ganický, B., 2014, *Analýza strachu z kriminality ve Velkých Hamrech (Zpráva z šetření)*. Plzeň: Centrum aplikované antropologie a terénního výzkumu při Katedře antropologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, s. 29

vybudovali dobré jméno a respekt. Přestože nejsou ozbrojeni, dokáží předejít konfliktům a jsou v ulicích vidět. Obyvatelé lokalit se na APK obracejí stále ve větší míře, což svědčí o postupném budování a prohlubování důvěry. Spolupráce s občany je pro nás v tomto ohledu klíčová a činnost asistentů vhodně doplňuje práci strážníků městské policie.

5.1.3 Návrhová část

Oblast		
Priorita	BZP1	Zvýšení míry sociální kontroly, posílení komunitních vazeb v lokalitě a snížení bezpečnostních rizik
Očekávaná změna /dopad	Zvyšování bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí, eliminace sociálně rizikových jevů, prevence útoků páchaných s extremistickým motivem a podpora nerepresivních metod práce Policie ČR i obecní policie.	
Cíl	BZP1.1	Snížení míry výskytu patologických jevů a zvýšení míry sociální kontroly v lokalitě
Očekávané výsledky	Snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků, zvýšení pocitu bezpečí obyvatel sociálně vyloučené lokality, snížení výskytu sousedských sporů.	
Indikátor	Tematický výzkum dopadu působení APK v lokalitě 10 obsazených pozic – asistent prevence kriminality	
Opatření	BZP1.1.1	Zajištění činnosti 10 APK jako preventivního prvku v problémových lokalitách města Jirkov
Popis opatření		Asistenti prevence kriminality (dále také APK) jsou proškolení zaměstnanci města, kteří se podílí (ve spolupráci s Městskou policií) na preventivních aktivitách v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku a přispívají k ochraně a bezpečnosti osob a majetku.
Garant		MP Jirkov, Město Jirkov
Termín		Od roku 2023
Zdroje a náklady		OPZ+
Celkové náklady na realizaci opatření		13 244 000 Kč

Oblast		
Priorita	BZP1	Zvýšení míry sociální kontroly v lokalitě a snížení bezpečnostních rizik

Očekávaná změna/dopad	Posílení pozitivních vzorců chování na veřejnosti hodnotící společností jako žádoucí. Aktivace obyvatel v rámci komunity.	
Cíl	BZP1.2	Zlepšení veřejného pořádku, posílení vztahu obyvatel k místu bydliště a zapojení obyvatel lokality do komunitních aktivit
Očekávané výsledky	Obyvatelé SVL budou projevovat zájem o dění v komunitě. Bude jim záležet na místě, kde žijí a podílet se na aktivitách, které souvisí s udržením či povznesením lokality.	
Indikátor	Tematický výzkum dopadu působení správce v lokalitě. 1 obsazená pozice – správce lokality	
Opatření	BZP1.2.1	Zřízení pozice „správce lokality“, jako stmelujícího prvku v rámci sousedství
Popis opatření		Pozice správce lokality je nástrojem ke stabilizaci pracovní pozice zaměstnanců obce a zvýšení efektivity úklidu veřejného prostoru. Správce lokality bydlí v místě, za které zodpovídá.
Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

Oblast		Bezpečnost
Priorita	BZP1	Zvýšení míry sociální kontroly, posílení komunitních vazeb v lokalitě a snížení bezpečnostních rizik
Cíl	BZP1.3	Zamezení společenským rizikům vyplývajícím z provozování hazardních her, které mají škodlivý vliv na jejich účastníky i na osoby jim blízké
Očekávané výsledky	Zamezení prohlubování sociálních následků plynoucích z behaviorálních závislostí (hráčství). Zamezení prohlubování zadluženosti, závislosti a jiných negativních jevů s hráčstvím spojených.	
Indikátor	Vyhláška města	
Opatření	BZP1.3.1	Omezení provozování technické hry a živé hry na celém území města Jirkova

Popis opatření		Hazardní hry jsou na celém území města omezeny vyhláškou z roku 2021. Toto opatření má pozitivní dopad na společnost, proto je potřeba jej ponechat v platnosti i do budoucna.
Garant		Město Jirkov
Termín		Od roku 2022
Zdroje a náklady		-
Celkové náklady na realizaci opatření		-

Oblast		Bezpečnost
Priorita	BZP1	Zvýšení míry sociální kontroly, posílení komunitních vazeb v lokalitě a snížení bezpečnostních rizik
Cíl	BZP1.4	Udržení počtu terénních pracovníků pro osoby závislé a závislostmi ohrožené za účelem zmírňování rizik návykového chování
Očekávané výsledky	Zmapování a vyhledávání osob závislých a závislostmi ohrožených. Zajištění podpory pro tyto osoby a osoby jim blízké v jejich přirozeném prostředí a eliminovat rizika vyplývající z jejich způsobu života.	
Indikátor	0,2 úvazku terénního pracovníka 60 podpořených klientů	
Opatření	BZP1.4.1	Podpora osob závislých a závislostmi ohrožených prostřednictvím terénní práce
Popis opatření		Terénní programy pro uživatele drog se zaměřují zejména na snížení zdravotního a sociálního poškození injekčních uživatelů drog. Snaží se motivovat klienty k pozitivní změně chování a k léčbě. Poskytují informace, poradenství a sterilní zdravotnický materiál. Prostřednictvím výměny a sběru použitého injekčního materiálu zamezují šíření infekčních chorob (HIV, žloutenky typu C, syfilis...). Svou činností významně snižují rizika, kterým je v důsledku užívání drog vystavena celá společnost.
Garant		NNO

Termín		Od roku 2022
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

5.2 Zadluženost

5.2.1 Analytická část – popis výchozí situace

Pro popis vývoje zadluženosti v Jirkově můžeme vycházet jak z veřejně dostupných dat, a to sice z *mapy exekucí* a *mapy bankrotů* (příloha č. 2), tak i z dat získaných od Městského ústavu sociálních služeb Jirkov a Finančního odboru Městského úřadu v Jirkově.

Veřejně dostupný web *Mapa exekucí* udává, že v Jirkově bylo k 20. 4. 2020 evidováno 21 877 exekucí připadajících na 3 875 osob. V přepočtu exekucí na obyvatele si Ústecký kraj vede nejhůře z celé republiky, podíl osob v exekuci činil za rok 2019 16,79 %, zaměříme-li se ale konkrétně na Jirkov, tento podíl činil 24,2 %. Jedná se tedy o poměrně kritickou situaci, ačkoliv pokud data porovnáme kupříkladu s rokem 2017, došlo ke snížení podílu osob v exekuci. Z dat poskytnutých Exekutorskou komorou ČR vyplývá, že v Jirkově bylo k 12. 12. 2020 v exekuci 3 438 osob, celkový počet exekucí činil 20 630 a podíl osob v exekuci na celkovém počtu obyvatel dosáhl 17,87 %.

Pokud se podíváme na data z března roku 2020 blíže, výrazně nejvyšší je podíl osob s třemi až devíti exekucemi (42 %) a až za ním následuje podíl osob s jednou exekucí (27 %), přičemž průměrný počet exekucí na osobu je 5,6. Problematika mnohonásobných exekucí je tedy velmi častá.

Tabulka č. 9: Počet obyvatel Jirkova v exekuci

Exekuce - Jirkov, (údaje k 20. 4. 2020)	
Počet osob starších 15 let	16013
Počet osob v exekuci	3875
Podíl osob v exekuci	24,2 %
Celkový počet exekucí	21877
Průměrný počet exekucí na osobu	5,6

Detail osob v exekuci	
Podíl (počet) dětí a mladistvých	1 % (27)
Podíl (počet) osob ve věku 18 až 29 let	13 % (505)
Podíl (počet) seniorů	8 % (316)

Podle údajů zveřejněných v mapě bankrotů se v roce 2020 v Jirkově nacházelo 452 osob v osobním bankrotu, což je o 40 méně, než v roce předchozím. Největší počet lidí, kteří požádali o oddlužení, patřil do věkové skupiny mezi čtyřicátým a padesátým rokem. Šlo spíše o muže, ačkoliv počet žen a mužů v bankrotu není natolik odlišný. Čtvrtina (24,8 %) ze všech lidí v osobním bankrotu v Jirkově jsou manželé.

Tabulka č. 10: Počet obyvatel Jirkova v osobním bankrotu

Bankrot – Jirkov, 2020	
Počet osob v osobním bankrotu	452
Meziroční změna počtu osob v bankrotu	-40
Podíl osob v bankrotu	2,82%
Průměrný počet věřitelů	neposkytnuto
Podíl muži / ženy	53 % / 47 %
Podíl manželů	24,8%
Průměrný / mediánový věk	46 / 44
Osobní bankrot vs. exekuce	11 %, 66 %

Věková struktura osob v bankrotu 2020	
Podíl (počet) osob ve věku 18 až 29 let	7 % (32)
Podíl (počet) osob ve věku 30 až 39 let	28 % (128)
Podíl (počet) osob ve věku 40 až 49 let	26 % (119)
Podíl (počet) osob ve věku 50 až 64 let	30 % (136)
Podíl (počet) seniorů (65+ let)	8 % (36)

Zdroj: mapabankrotu.cz

Z dat poskytnutých finančním odborem vyplývá:

Na poplatek z komunálního odpadu k 31. 12. 2020 dlužilo 6 351 osob s částkou 15 811 914,39 Kč. Na poplatek ze psa 535 osob s celkovou částkou 870 307,- Kč a na pokutách k tomuto datu bylo evidováno 5 638 osob s dlužnou částkou 4 777 534,- Kč. Příslušenství finanční odbor neeviduje. Správce bytového fondu za Městskou majetkovou Jirkov sdělil, že k 31. 3. 2021 činil celkový dluh na nájemném 23 223 402,- Kč a dlužníky k uvedenému datu bylo 621 osob.

V Jirkově funguje Sociální poradna při Městském ústavu sociálních služeb Jirkov (dále také MĚÚSS Jirkov). Kromě toho, že poskytuje odborné sociální poradenství (dluhová a finanční problematika, rodinné poradenství, pracovní právní poradenství, bytová problematika), je poradna od roku 2017 akreditovanou osobou pro poskytování služeb v oblasti oddlužení u Ministerstva spravedlnosti ČR. Na datech souvisejících s problematikou zadlužení poskytnutých Městským ústavem sociálních služeb Jirkov lze během let pozorovat výrazný nárůst počtu unicitních klientů¹⁵ Sociální poradny, stejně tak jako počtu intervencí delších než 30 minut a počtu podporovaných osob v insolventi. Naopak klesá

¹⁵ Unicitní klient - jedinečná osoba-klient, jenž je službou započítán pouze jednou, tzv. neopakující se klient (bez ohledu na počet kontaktů)

počet kratších kontaktů. Z uvedeného zjištění vyplývá, že přibývá předlužených klientů, dokonce jejich předlužení narůstá až do rozměrů osobní bankrotu. Ten se pak řeší povolením insolvence, ve které MěÚSS Jirkov zaznamenává již zmíněný nárůst. Prodlužující se délku intervencí a konzultací lze interpretovat hloubkou nebo složitostí předlužení nebo kumulací různých hrozeb vyplývajících z předlužení samotného nebo s ním souvisejících.

Tabulka č.11: Dluhové poradenství MěÚSS Jirkov

	2016	2017	2018	2019	2020
Počet unicitních klientů (každý je započítán pouze jednou)	511 (230 mužů, 281 žen)	580 (226 mužů, 354 žen)	664 (268 mužů, 376 žen)	765 (319 mužů a 446 žen)	1150 (453 mužů a 697 žen)
Počet Kontaktů (15 - 30 minut)	1834	1692	1512	632	418
Intervence - počet (nad 30 min)	3292	4420	4874	5299	7243
Počet podaných návrhů na oddlužení	42	34	43	59	37 (z toho 4 návrhy na oddlužení manželů)
Počet podporovaných osob v insolvenci	92	126	172	228	264
Počet ukončených insolvenčí	21	6	9	10	19

Zdroj dat: MěÚSS Jirkov

Meziroční porovnání klientů poradny – Dluhové poradenství

rok	Počet klientů		Klienti celkem	Počet hodin podpory	Počet podaných návrhů	Ukončené insolvence	Podporované osoby v insolvenční
	muži	ženy					
2019	319	446	765	5906	59	10	228
2020	453	697	1150	5262	37 *	19	264

* z toho 4 návrhy na oddlužení manželů

Zdroj: Výroční zpráva MĚÚSS Jirkov 2020

Ve výroční zprávě Městského ústavu sociálních služeb Jirkov za rok 2020 jsou vzhledem k tématu zadluženosti zmíněny zejména obtíže související s opatřeními proti Covid-19 a to jak z hlediska zajištění poskytování poradenství – nutnost opatření hygienických pomůcek, zajištění pravidelného testování a podobně, tak i z hlediska zhoršené sociální situace klientů. K ukončení insolvence došlo v roce 2020 u 19 klientů, z toho 4 klienti uhradili 100 % a 6 klientů uhradilo více jak 50 % svých závazků. Naopak 5 klientům bylo oddlužení ukončeno – dva klienti neměli dostatečné příjmy, nespolupracovali. Jedna klientka neměla dostatečné příjmy ze zdravotních důvodů, ale nadále spolupracuje s poradnou na řešení své situace. Další klientka neměla dostatečné příjmy, v průběhu insolvence nastoupila na mateřskou dovolenou a její poměry se výrazně změnily. I nadále je v kontaktu s poradnou, po nástupu do práce chce své dluhy opětovně řešit. Jedna klientka v průběhu insolvence nastoupila k výkonu trestu odnětí svobody.

5.2.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021

Opatření DLH1.1 Posílení dluhového poradenství – reakce na zvyšující se poptávku bezplatného přístupu k insolvenční – navýšení okamžité kapacity dluhové poradny o 4 klienty

Vyhodnocení: Opatření bylo realizováno a úspěšně naplněno; vznikla dvě nová poradenská místa (lokalita Nové Ervénice, ZŠ Krušnohorská), obě jsou klienty plně využívána, služba je poskytována na vysoké odborné úrovni. Zvýšení kapacity dluhové poradny se podepisuje i na zvýšení počtu unicitních klientů v roce 2020 (jak uvádí tabulka č. 11, str. 29).

Opatření DLH1.2 Zajištění služeb bezplatné právní poradny po potřeby cílové skupiny (četnost 1x týdně 4 hodiny)

Vyhodnocení: Opatření bylo úspěšně realizováno, bezplatná právní poradna je pro efektivní práci s klienty velmi důležitá a významně využívána. Ukázalo se jako potřebné rozšíření o další bezplatné aktivity pro klienty – psychoterapeut, mediátor, rodinný poradce (viz návrhová část Rodina a sociální služby).

Opatření DLH1.3 Zvýšení prezentace možností dluhového poradenství včetně informační kampaně

Vyhodnocení: Opatření bylo průběžně realizováno, veškeré služby a preventivní aktivity jsou pravidelně prezentovány na akci Viděn v ulicích a v Jirkovských novinách.

5.2.3 Návrhová část

Oblast		Dluhy
Priorita	DLH1	Snížení počtu zadlužených obyvatel
Očekávaná změna/ dopad	Podpora efektivního hospodaření zadlužených domácností. Podpora řešení zadlužené situace obyvatel SVL.	
Cíl	DLH1.1	V období 2023 - 2026 zajistit dostupnými nástroji a inovacemi možnosti řešení zadluženosti obyvatel města Jirkova.
Očekávané výsledky	Rozšíření povědomí o řešení zadlužené situace dlužníků. Zvýšení počtu osob řešící svoji zadluženost. Zlepšení práce s rodinným rozpočtem a rozšíření dobrých návyků v hospodaření s penězi.	
Indikátory	7 obsazených pracovních pozic 30 uzavřených splátkových kalendářů/osobní bankrot 1-2 edukačně informačních letáků/pravidelná publikace článků v periodikách 2-3x za rok	
Opatření	DLH1.1.1	Od roku 2023 bude poskytováno odborné sociální poradenství zaměřené na dluhovou problematiku (včetně oddlužení) v potřebné rozšířené kapacitě
Popis opatření		Dluhový poradce poskytne klientům odborné protidluhové poradenství. Klienta mentoruje při zjišťování své pře/zadluženosti, monitoruje klientovu pře/zadluženost a navrhuje vhodné způsoby řešení.
Opatření	DLH1.1.2	Rozšířit dostupnost bezplatného právního poradenství na 2x 4 hodiny týdně.
Popis opatření		Právník bude vyhodnocovat situaci klienta, informovat ho o možnostech řešení (oddlužení a jeho podmínkách).
Opatření	DLH1.1.3	Prezentace možností dluhového poradenství včetně informační kampaně
Popis opatření		Kampaň se zaměří na posílení dluhové gramotnosti pro rizikové cílové skupiny obyvatel (jako jsou osoby v nestabilním bydlení, zadlužené osoby, osoby ohrožené zadlužením či prohlubováním

		stávajícího zadlužení aj. a tím sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené).
Garant		MěÚSS Jirkov a Město Jirkov
Termín		Od roku 2023
Zdroje a náklady		OPZ+
Celkové náklady na realizaci opatření		7 714 735,20 Kč

5.3 Rodina a sociální služby

5.3.1 Analytická část – popis výchozí situace

Sociální služby jsou v Jirkově koordinovány v rámci komunitního plánování sociálních služeb. Strategickým dokumentem pro tuto oblast je Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb ORP Chomutov 2018 – 2021. Komunitní plánování v Jirkově probíhá ve čtyřech pracovních skupinách: „Senioři“, „Zdravotně znevýhodnění“, „Ohrožení sociálním vyloučením“ a „Děti, mládež, rodina“.

Katalog poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících služeb působících ve městě je možné najít na webových stránkách města¹⁶. Podle registru poskytovatelů sociálních služeb (dále také „registr“) je na území Jirkova poskytováno 13 sociálních služeb¹⁷. Z údajů v registru vyplývá, že ve městě působí 3 poskytovatelé sociálních služeb, jejichž cílovou skupinou jsou osoby ohrožené sociálním vyloučením, respektive osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby v krizi, osoby bez přístřeší, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou jím ohroženy, etnické menšiny, děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy nebo rodiny s dětmi. Jde o následující organizace: Armáda spásy v České republice, z.s. (dále také „Armáda spásy“), Městský ústav sociálních služeb Jirkov, příspěvková organizace (dále také „MěÚSS“) a Světlo Kadaň, z.s. Některé sociální služby jsou poskytovány v území ORP Chomutov, zařízení poskytovatele tedy nesídlí v Jirkově, ale služby se ve městě realizují. Jedná se například o terénní programy pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách – tato služba je poskytována v lokalitách Chomutov, Jirkov a přilehlých obcích.

Služby jsou poskytovány pobytovou, ambulantní nebo terénní formou. Na zajištění sociální práce v terénu jsou zaměřeny Terénní programy zajišťované organizací Světlo Kadaň. Sociální pracovníce v rozhovoru zhodnotily, že jejich práci v posledním období výrazně zkomplikovala pandemie Covid-19 a opatření proti šíření tohoto onemocnění. Poskytování pomoci v oblasti sociálně-právního poradenství, bydlení, zaměstnání, oddlužení, bylo citelně omezeno, ale v letních měsících zase začalo fungovat ve větším rozsahu. Zařízení poskytovatele se nachází přímo v Nových Ervenicích, takže pracovníce dobře znají sociální i fyzické prostředí svých klientů. Právě vzhledem k této znalosti upozorňovaly na to, že v nabídce služeb ve městě chybí nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v lokalitě Nových Ervenic a nízkoprahové zařízení pro věkovou skupinu 15 -26 let. V Jirkově v době výzkumu fungovalo nízkoprahové zařízení pro děti a mládež ve věku od 6 do 6 let Fontána (dále také „NZDM“) zajišťované Armádou spásy v ulici Školní, které se přestěhovalo do budovy v Ervěnické ulici, kde bylo na konci srpna 2021 slavnostně otevřeno¹⁸. Potřeba akcentovaná i v rámci pracovních skupin¹⁹ bude tedy naplněna pouze částečně – v Jirkově bude stále jedno NZDM, navíc pouze pro děti do 15 let.

¹⁶ [Katalog sociálních služeb - Oficiální stránky města Jirkov](#), zobrazeno 20. 9. 2021

¹⁷ [Registr poskytovatelů sociálních služeb - hledání poskytovatele sociální služby \(mpsv.cz\)](#), zobrazeno 20. 9. 2021

¹⁸ [V Nových Ervenicích bylo otevřeno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - Chomutovský deník \(denik.cz\)](#), zobrazeno 20. 9. 2021

¹⁹ Např. viz [5-analyza-potreb-obci-43.pdf \(chomutov.cz\)](#)

Na nedostatečnou nabídku volnočasových aktivit pro děti a mladé lidi upozornil také výzkum „Veřejný prostor a sociálně vyloučené lokality“ (Duffek & Jašek, 2021).

Tabulka č. 12 – Přehled registrovaných sociálních služeb poskytovaných na území Jirkova (k 30. 9. 2021)

Sociální služba		Poskytovatel	Celkem
Azylový dům	pro muže a ženy	Armáda spásy	1
	pro matky s dětmi		1
Domov	pro seniory	Městský ústav sociálních služeb Jirkov	1
	pro osoby		1
Domov se zvláštním režimem			1
Nízkoprahové zařízení	pro děti a mládež	Armáda spásy	1
Noclehárna		Armáda spásy	1
Odborné sociální poradenství		Městský ústav sociálních služeb Jirkov	1
Odlehčovací služby		Městský ústav sociálních služeb Jirkov	1
Osobní asistence		Důstojný život – centrum pomoci pro zdravotně postižené	1
Pečovatelská služba		Městský ústav sociálních služeb Jirkov	1
Sociálně aktivizační služby	pro rodiny s dětmi	Armáda spásy	1
Terénní programy		Světlo Kadaň	1

Zdroj: Rejstřík poskytovatelů sociálních služeb

Sociální služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

V Jirkově působí následující organizace poskytující sociální služby s vyšší mírou dosahu na sociálně vyloučené lokality, sociálně vyloučené jednotlivce nebo sociálním vyloučením ohrožené.

- Armáda spásy
- Městský ústav sociálních služeb (MěÚSS)
- Světlo Kadaň z.s.
- Charita Most

5.3.1.1 Armáda spásy

Centrum sociálních služeb Jirkov poskytuje tyto registrované sociální služby:

Azylový dům pro matky s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Azylový dům pro muže a ženy

Noclehárna pro muže a ženy

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Sociální služba Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Fontána je určena pro děti a mládež ve věku od 6 do 15 let s omezenými příležitostmi, které nemají a potřebují prostor pro vlastní aktivity, přiměřený prostor pro plnění školních povinností, podporu v nepříznivé životní situaci. Služba je poskytována zdarma kromě fakultativních služeb. NZDM Fontána se nachází v bezprostřední blízkosti 4. základní školy v areálu bývalé mateřské školy, není bezbariérová. Uživatelé mohou využívat tančírnu se zrcadlovou stěnou, počítačovou učebnu, místnost pro přípravu do školy a kreativní činnosti. Při příznivém počasí využívají pracovníci centra společně s uživateli travnatý plac před centrem. Zázemí pracovníků tvoří kancelář, denní místnost a sociální zařízení. Nejčastěji s uživateli realizují zakázku: „Pomoc s přípravou do školy“ a předcházení rizikového chování. V srpnu roku 2021 byly otevřeny nově zrekonstruované prostory NZDM v lokalitě Nové Ervěnice.

Sociálně aktivizační služba Jonatán

Cílovou skupinou služby jsou rodiny s dětmi do 18 let, které bydlí v Jirkově. Zaměřují se na rodiny, kde je ohrožen správný vývoj dítěte z důvodu nepříznivé sociální situace (tj. nevhodné podmínky pro bydlení, ztráta zaměstnání a nezaměstnanost, nedostatek finančních prostředků, dluhy, problémy s hospodařením a vedením domácnosti, problémy v komunikaci s úřady), dále na rodiny, jejichž děti mají problémy s docházkou a prospěchem ve škole, a na rodiny či osoby, které usilují o svěření dítěte do péče/návratu dítěte z ústavní výchovy. Služba je poskytována terénní i ambulantní formou a je bezplatná. Sociálně aktivizační služba Jonatán je umístěna v přízemních prostorech objektu v Jirkově, ulice Školní 1727 a částečně i v prostorách azylového domu pro matky s dětmi v Jirkově na Studentské ulici. Služba je realizována převážně v terénu, v přirozeném prostředí uživatele. V případě ambulantní části je k dispozici kancelář pracovníků. Pokud přijde do ambulantní části rodina i s dětmi, mohou využít tančírnu, kde jsou pro ně připraveny hračky a hry. Nejčastěji v rodinách realizují zakázku: „Pomoc

s přípravou do školy,“ což byla i zakázka zadaná městem Jirkov pro sociálně aktivizační službu. Druhou nejčastější zakázkou bývá řešení finanční situace rodiny (finanční zabezpečení, řešení dluhů, finanční gramotnost).

Azylový dům pro matky s dětmi

Sociální služba je určena pro matky nebo ženy, které mají dítě vlastní nebo svěřené do péče, které jsou fyzicky soběstačné a převážně pobývají na území města Jirkova a jeho okolí. Služba je poskytována obvykle na jeden rok. Věková hranice ženy je stanovena od 18 let věku a dítěte zpravidla do 18 let nebo starší jedná-li se o nezaopatřené dítě, které se soustavně připravuje na budoucí povolání. Služba není bezbariérová. Uživatelé se spolupodílí na hrazení ubytovacího poplatku. Nejčastější zakázkou maminek byla pomoc s bydlením (hledání bydlení a dovednosti s bydlením spojené) a řešení finanční situace (žádosti o sociální dávky a zvyšování finanční gramotnosti).

Azylový dům pro muže a ženy

Cílovou skupinou služby jsou muži a ženy bez přístřeší, starší 18 let, kteří se chtějí aktivně podílet na řešení své sociální situace a jsou soběstační pro pobyt v azylovém domě. Služba je poskytována nepřetržitě a po celou dobu jsou uživatelům k dispozici zaměstnanci na směně. Uživatelé služby jsou ubytováni ve 2-3 lůžkových pokojích, k dispozici je i jeden 1lůžkový. Muži a ženy jsou ubytování odděleně. Ubytování je zpravidla na dobu nepřevyšující jeden rok, přičemž délka je individuální. Uživatelé se spolupodílí na hrazení ubytovacího poplatku. Služba je realizována od ledna 2018.

Noclehárna

Noclehárna je určena pro muže a ženy bez přístřeší, kteří jsou starší 18 let, fyzicky soběstační a mají zájem o přenocování a hygienické zázemí. Noclehárna je poskytována denně od 20:00 hodin do 8:00 hodin. Příjem na noclehárnu začíná ve 20:00 hodin a končí ve 21:00 hodin. Služba je realizována od ledna 2018.

5.3.1.2 Městský ústav sociálních služeb Jirkov, příspěvková organizace

Sociální poradna MěÚSS Jirkov, p.o. – odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství nabízí radu, pomoc a podporu osobám starším 15 let, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci spojené s finanční, rodinnou či existenční tísní. Za nepříznivou sociální situaci je pro účely vymezení okruhu osob považována taková sociální situace, která byla způsobena např. sociálně znevýhodňujícím prostředím, sociální krizí, životními návyky, jež vedly ke konfliktu se

společností, sociálním vyloučením či ohrožením sociálního vyloučení, nepříznivým zdravotním stavem či věkem. Poradna pomáhá v insolvenci, podporuje klienty po celou dobu jejich insolvence. Pomáhá s řešením rozpadu rodiny a jejím dalším uspořádáním, v mezilidských vztazích, zajištěním sociálních jistot, orientaci v sociálních dávkách a uplatňování práv. Poskytuje psychosociální stabilizaci.

Od 1. 7. 2019 je Sociální poradna Jirkov realizátorem projektu podpořeného z EU dotace CZ.03.2.60/0.0/0.0/16_052/0011544 s názvem: Realizace rozšíření odborného sociálního poradenství zaměřeného na dluhy pro osoby žijící ve vyloučených lokalitách města Jirkova ke zvýšení jejich uplatnitelnosti ve společnosti a na trhu práce. Zkráceně „Cesta z dluhů v Jirkově“.

5.3.1.3 Světlo Kadaň, z.s.

Organizace pod názvem Občanské sdružení Světlo Kadaň byla založena v prosinci roku 1997. Organizace nejdříve provozovala K-centrum a později rozšířila svoje aktivity i na děti a mládež. V současné době poskytuje organizace celkem 15 registrovaných sociálních služeb v jižní části Ústeckého kraje a v kraji Karlovarském. Narůstající agendou došlo k reorganizaci a vznikly dvě sekce – Sekce adiktologických služeb a Sekce služeb pro děti, mládež a rodiny. Od 1. 1. 2016 došlo ke změně právní formy organizace a stala se zapsaným spolkem – Světlo Kadaň z.s.

Terénní programy, Ervěnická 1147, Jirkov

Terénní program Jirkov je poskytován od září roku 2013 v Jirkově a Chomutově. Služby jsou určeny lidem v jejich přirozeném prostředí, především obyvatelům Jirkova a Chomutova, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, jsou ohroženi sociálním vyloučením nebo jej již prožívají. Služba je poskytována bezplatně a dobrovolně, a anonymně. Cílem služby je umožnit lidem v nepříznivé sociální situaci využívat místní instituce, které poskytují služby veřejnosti i přirozené vztahové sítě, zůstat součástí přirozeného místního společenství, žít běžným způsobem. Služba primárně působí v lokalitě Ervěnice, ale má uživatele i v rámci celého města Jirkov a v Chomutově. Nejvíce jsou využívány služby – sociálněprávní poradenství, součinnost při spolupráci s místními správci bytů při hledání bydlení klientům, zajištění odborné péče u klientů v případě zajištění splátkových kalendářů, poskytnutí poradenství v oblasti hospodaření s finančními prostředky a edukace klientů v dané oblasti a zprostředkování dalších služeb. Organizace zároveň v lokalitě poskytuje terénní služby v oblasti sekundární a terciární prevence pro osoby závislé a závislostmi ohrožené za účelem zmírňování rizik návykového chování.

5.3.1.4 Charita Most

Sociálně aktivizační služba

Charita Most má v Jirkově od 1. 1. 2018 registrovanou Sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi. Ambulantní služba a terénní forma je poskytována rodinám s dětmi ve věku od 0 – 18 let (případně do 26 let, pokud studují), které pocházejí z kulturně, geograficky a socioekonomicky znevýhodněného prostředí, dále rodinám, které nemají potřebné podmínky pro kvalitní způsob života, mají pouze omezené návyky a nacházejí se tak v nepříznivé sociální situaci.

Problematika, která byla v minulém roce řešena nejčastěji: rizika spojená se ztrátou bydlení nebo ztráta bydlení, posilování rodičovských kompetencí, řešení výchovných a vzdělávacích problémů, sestavování finančních rozpočtů, vyhledávání vhodného zaměstnání, sepisování různých dokumentů k soudu. Dále poskytují asistované doprovody na různá úřední jednání (OSPOD, PMS, ÚP, MŠ, ZŠ, lékaři).

5.3.2. Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021

Opatření ROD1.1 Realizace workshopů a prezentace aktivit pro CS, prezentace dobrých vzorů v médiích, využití obyvatel ze SVL pro prezentaci jejich životních příběhů a úspěchů

Vyhodnocení: Aktivity a jejich prezentace probíhá pravidelně (akce Viděn v ulicích, články v Jirkovských novinách, spolupráce s místní galerií).

Opatření ROD1.2 Kvalitativní zlepšení prezentace/informovanosti o možnostech dluhového poradenství, navýšení preventivního programu na školách směrem k finanční gramotnosti dětí

Vyhodnocení: Aktivita probíhá pravidelně, opatření je naplňováno.

Opatření ROD1.3 Zlepšení informovanosti o tématech zdravého životního stylu a preventivních programů zaměřených na problematiku závislostí

Vyhodnocení: NNO organizuje pravidelné workshopy v terénu.

Opatření ROD2.1 Do roku 2021 zajistit dostupné a odpovídající azylové bydlení pro vícečetné rodiny nebo rodiče se sníženou pohyblivostí

Vyhodnocení: Opatření je naplněno a úspěšně realizováno.

Opatření ROD 3.1 Do roku 2021 navýšit kapacitu SAS o 7 rodin/rok

Vyhodnocení: Opatření je naplněno, kapacita byla navýšena. Po skončení projektu je potřeba navázat obdobným opatřením pro zajištění kontinuity služby.

Opatření 4.1 Realizace 6 víkendových resocializačních pobytů pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí

Vyhodnocení: Opatření realizuje Městská policie. Resocializační pobyty jsou velmi pozitivně hodnoceny nejen realizátory, ale také pracovníci OSPOD.

Opatření 5.1 Zřízení NZDM s plánovanou kapacitou 24 osob ve vyloučené lokalitě Nové Ervěnice, za účelem prevence sociálně patologických jevů, upevňování respektovaných hodnot, zvyšování kompetencí jednotlivců z cílové skupiny

Vyhodnocení: Opatření je splněno, nové NZDM bylo otevřeno v srpnu 2021 a je plně využíváno CS.

Opatření 5.2 Zajištění pravidelné nabídky trávení volného času formou přípravné futsalové ligy, která se bude konat každou neděli po dobu 36 měsíců, pro 20 dětí a mladistvých

Vyhodnocení: Opatření je úspěšně naplňováno z dotace Ministerstva vnitra, preventista Městské policie organizuje aktivitu každou neděli pro cca 20 dětí a mládeže.

Opatření 6.1 Rozšíření preventivního programu pro žáky ZŠ formou Ajaxova zápisníku pro 500 dětí (250 v druhých a 250 v třetích třídách ZŠ) ročně na 3 roky

Vyhodnocení: Preventivní programy pro 1. stupeň ZŠ úspěšně fungují pod vedením Městské policie.

5.3.3. Návrhová část

Oblast		Rodina a sociální služby
Priorita	ROD1	Aktivizace obyvatel SVL k řešení vlastní sociální situace
Očekávaná změna/ dopad		Prevence ohrožení vývoje dětí a fungování rodiny vzhledem k nepříznivé životní situaci. Předcházení míry sociálního vyloučení rodin s dětmi v SVL.
Cíl	ROD1.1	Vytvořit podmínky pro aktivní řešení vlastní nepříznivé sociální situace
Očekávané výsledky	Zvýšení rodičovských kompetencí, dovedností a schopností rodičů řešit svoji nepříznivou situaci vlastními silami.	
Indikátor	3 obsazené pracovní pozice – pracovník SAS 1 obsazená pracovní pozice – terénní pracovník 45 podpořených rodin 54 podpořených klientů	
Opatření	ROD1.1.1	Zajistit působení 3 pracovníků SAS, kteří budou zajišťovat poradenství v ohrožených rodinách

Popis opatření		Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi zajišťují podporu rodinám s jedním nebo více dětmi do 18 let, u kterých je jejich vývoj ohrožen kvůli dlouhodobě nepříznivé sociální situaci. Obsahem spolupráce je získání sociálních a rodičovských kompetencí, zlepšení života dítěte, zlepšení úspěšnosti dítěte ve vzdělávání, hospodaření rodiny, prevence zadlužení a ztráty bydlení, a další činnosti směřující ke zlepšení situace rodiny.
Garant		NNO
Termín		Od roku 2023
Zdroje a náklady		OPZ+
Celkové náklady na realizaci opatření		7 308 100,80 Kč
Opatření	ROD1.1.2	Zajistit působení 1 terénního pracovníka, který bude poskytovat odborné sociální poradenství sociálně vyloučeným obyvatelům
Popis opatření		Terénní pracovník vyhledává, motivuje a pomáhá jednotlivcům v obtížné životní (sociální) situaci, která je vylučuje z běžné společnosti. Služba je poskytována osobám, které nemají dovednosti a prostředky si pomoci samy. Směřuje k tomu, aby dokázaly obtížnou životní situaci identifikovat, našly její řešení, dokázaly ji řešit vlastními silami a lépe se orientovaly ve svých právech a povinnostech.
Garant		NNO
Termín		Od roku 2023
Zdroje a náklady		OPZ+
Celkové náklady na realizaci opatření		2 809 850,40 Kč
Opatření	ROD1.1.3	Do roku 2026 bude vybudováno zázemí pro odborné sociální poradenství v Nových Ervěnicích
Popis opatření		Vytvoření vyhovujícího zázemí pro poskytování sociální služby.
Garant		Město Jirkov

Zdroje a náklady		IROP
Termín		Do roku 2026
Celkové náklady na realizaci opatření		5 000 000 Kč

Oblast		Rodina a sociální služby
Priorita	ROD1	Aktivizace obyvatel SVL k řešení vlastní sociální situace
Očekávaná změna/dopad	Zlepšení stavu komunity. Prohloubení vzájemných vztahů a posílení pocitu sounáležitosti.	
Cíl	ROD1.2	Zajistit podmínky pro účelné trávení volného času dětí a mladistvých ohrožených sociálním vyloučením
Očekávané výsledky	Zlepšení vztahů v komunitě na základě pozitivních vzorců jednání získaných z kolektivního sportu a zdravé soutěže.	
Indikátor	150 utkání	
Opatření	ROD1.2.1	Zajištění pravidelné nabídky trávení volného času formou přípravné futsalové ligy, která se bude konat jednou týdně po dobu 36 měsíců, pro 20 dětí a mladistvých
Popis opatření		Osvědčená aktivita vznikla v rámci prevence kriminality s cílem nabídnout mladým lidem kvalitní trávení volného času a budovat v nich sounáležitost, toleranci, zdravé přátelské vztahy a smysl pro spolupráci.
Garant		MP Jirkov, Město Jirkov
Termín		Od roku 2023
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

Oblast		Rodina a sociální služby
Priorita	ROD1	Aktivizace obyvatel SVL k řešení vlastní sociální situace

Očekávaná změna/ dopad	Informovaná CS o poskytovaných sociálních službách a aj. aktivitách, které jim mohou pomoci v nepříznivé sociální situaci.	
Cíl	ROD1.3	Osvěta veřejnosti včetně ohrožených obyvatel v oblasti sociálních služeb a preventivních aktivit
Očekávané výsledky	Zvýšení informovanosti CS o možnostech řešení jejich nepříznivé sociální situace.	
Indikátor	5 veřejných osvětových akcí	
Opatření	ROD1.3.1	Zajištění informovanosti veřejnosti o možnostech odborného poradenství, preventivních aktivitách a dalších akcích pro CS
Popis opatření		Tradiční akci pro rodiny s dětmi "Viděn v ulicích" pořádá v rámci prevence kriminality a sociálně patologických jevů odbor sociálních věcí a školství ve spolupráci s městskou policií Jirkov a neziskovými organizacemi. Rodiče tak mají možnost seznámit se s pomáhajícími organizacemi a nabídkou volnočasových aktivit ve městě.
Garant		Město Jirkov, NNO
Termín		Od roku 2022
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

Oblast		Rodina a sociální služby
Priorita	ROD2	Vybudování zázemí komunitního centra
Očekávaná změna/ dopad		Rozvíjení a posilování klíčových kompetencí jedince jako podpora schopnosti řešit samostatně nepříznivou sociální situaci.
Cíl	ROD2.1	Vznik komunitního centra
Očekávané výsledky		Průběžná analýza potřeb komunity. Zvýšení spolupráce mezi obyvateli SVL a pocitu sounáležitosti s komunitou. Zvýšení participace obyvatel SVL na dění v i mimo komunitu.
Indikátor		1 vybudované komunitní centrum

		2 komunitní pracovníci
Opatření	ROD2.1.1	Do roku 2026 bude vybudováno Komunitní centrum na sídlišti Vinařice II. včetně komunitní zahrady
Popis opatření		Komunitní centrum je zařízení, ve kterém dochází k setkávání členů komunity za účelem realizace sociálních, vzdělávacích, kulturních a rekreačních aktivit s cílem zlepšit sociální situaci jednotlivců a komunity jako celku. Cílem je začlenění osob do života v obci, jejich propojení s ostatními obyvateli a rozvoj sociálních a dalších klíčových kompetencí pro zapojení do společnosti.
Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		IROP
Celkové náklady na realizaci opatření		30 000 000 Kč
Opatření	ROD2.1.2	Zajistit působení 2 komunitních pracovníků, kteří budou aktivizovat obyvatele v SVL ke zlepšení jejich životních podmínek
Popis opatření		Komunitní pracovník se soustředí na kolektivní problémy a místní podmínky. Pomáhá v komunitách podporovat sociální změny a zlepšit kvalitu života místních obyvatel. Funguje jako spojení mezi komunitou a řadou dalších lokálních orgánů a relevantními partnery (neziskovými organizacemi, policií, školami apod.).
Garant		NNO
Zdroje a náklady		OPZ+
Termín		Od roku 2023
Celkové náklady na realizaci opatření		5 142 219,20 Kč

Cíl	ROD2.2	Podpořit a stabilizovat rodiny v náročných životních situacích (porozvodové situace v rodině, péči o děti a stabilizaci rodiny i samoživitelů ve společnosti po krizových vztahových situacích)
Očekávané výsledky	Posílení příznivých vztahů v rámci rodiny či komunity a detekce a odstranění příčin poškozených vazeb pro opětovné obnovení kvality života jednotlivce či skupiny v rámci komunity.	
Indikátor	1 poradna pro rodinu a mezilidské vztahy 3 úvazky pracovníků	
Opatření	ROD2.2.1	Od roku 2023 bude poskytováno odborné sociální poradenství zaměřené na rodinu a mezilidské vztahy (včetně problematiky dětí s OZP, PAS)
Popis opatření		Poradna poskytuje poradenství jednotlivcům, párům a rodinám v závažných životních situacích. Poskytuje například sociálněprávní poradenství, psychologické poradenství, zprostředkovává kontakty na další odborníky pro otázky týkající se rodinného, manželského, partnerského a osobního života (např. právníka, psychiatra).
Garant		Příspěvková organizace města
Zdroje a náklady		OPZ+
Termín		Od roku 2023
Celkové náklady na realizaci opatření		2 257 980 Kč

Oblast		Rodina a sociální služby
Priorita	ROD3	Podpora obyvatel v krizové situaci
Očekávaná změna/dopad	Dostupnost pobytové služby pro osoby se sníženou soběstačností a vyloučené z bydlení.	
Cíl	ROD3.1	Zajištění krizového bydlení pro osoby bez domova
Očekávané výsledky	Poskytnutí bydlení pro osoby se sníženou soběstačností a vyloučené z bydlení s ohledem na specifické potřeby CS. Posílení služeb sociální prevence jako pomoc CS v nepříznivé sociální situaci. Poskytnutí podpory a zmírnění sociálních a zdravotních rizik vyplývajících ze způsobu života lidí vyloučených	

	z bydlení a podpořit je tak v jejich nepříznivé sociální situaci a zamezit prohlubování sociálního vyloučení.	
Indikátor	1 domov se zvláštním režimem	
Opatření	ROD3.1.1	Do roku 2026 bude vybudován domov se zvláštním režimem pro lidi bez domova v Ústeckém kraji ("Přístav") vč. personálního obsazení
Popis opatření		Domov se zvláštním režimem je určen pro osoby, které mají sníženou fyzickou, psychickou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění, závislosti na návykových látkách nebo různých typů demencí, a potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby. Realizátorem opatření není pouze město Jirkov, ale usilujeme o zajištění služby z úrovně kraje ve spolupráci s dalšími městy.
Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-
Cíl	ROD3.2	Posílení služeb sociální prevence jako pomoc CS v nepříznivé sociální situaci.
Očekávané výsledky	Poskytnout podporu a zmírnit sociální a zdravotní rizika vyplývající ze způsobu života lidí vyloučených z bydlení a podpořit je tak v jejich nepříznivé sociální situaci a zamezit prohlubování sociálního vyloučení.	
Indikátor	1 zrekonstruovaný Azylový dům 1 zrekonstruovaná noclehárna 1 hygienické centrum pro osoby bez přístřeší 1 krizové lůžko	
Opatření	ROD3.2.1	Rekonstrukce azylového domu a noclehárny včetně vybudování hygienického centra pro osoby bez přístřeší
Popis opatření		Zajištění vhodných podmínek pro poskytování služby za účelem snížení akutních zdravotních, hygienických a bezpečnostních rizik osob žijících na okraji společnosti.
Garant		Město Jirkov

Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		IROP
Celkové náklady na realizaci opatření		15 000 000 Kč
Opatření	ROD3.2.2	Zřízení krizového lůžka v rámci azylového domu
Popis opatření		Zajištění bezplatného krátkodobého pobytu na krizovém lůžku pro akutní případy (např. po propuštění z nemocnice), kdy klient nutně potřebuje zajistit bydlení, a pobytová zařízení nemají volnou kapacitu.
Garant		NNO
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

5.4 Bydlení

5.4.1 Analytická část – popis výchozí situace

Podle údajů poskytnutých v květnu 2021 příslušným odborem jirkovského městského úřadu disponovalo město 869 byty. Jako sociální bydlení slouží 24 bytových jednotek v objektu Březeneč č. p. 255, které jsou určeny pro osoby s nízkým příjmem nebo v bytové nouzi, jež nedosáhnou na pokrytí nákladů na bydlení z vlastních zdrojů. Bytový fond pro Město Jirkov spravuje společnost zřízená městem – Městská majetková Jirkov, s.r.o. (dále také „MMJ“).

Cena nájemného v městských bytech do konce roku 2016 činila 39,- Kč/měsíc/m². Od ledna 2017 je výše nájemného 44,- Kč/měsíc/m², u bytů přidělovaných po rekonstrukci je to od dubna 2020 59,- Kč/měsíc/m².

V květnu 2021 bylo 795 městských bytů obsazených. Z neobsazených bytů je nutné 44 rekonstruovat – cena rekonstrukce 2 bytů bude vyšší než 400 000,- Kč, u 34 bytů bude cena rekonstrukce 100 000 – 400 000,- Kč, u 8 bytů cena rekonstrukce nepřesáhne 100 000,- Kč. Největší počet bytů má dispozici 2+1 (357) a 3+1 (215), následují byty s dispozicí 1+kk/garsoniera (148) a 1+1 (120). Zbývajících 29 bytů má dispozici 4+1.

Jirkov má schválené zásady, jimiž se stanoví postup při pronajímání bytů v majetku města. Dokument s názvem Pravidla pro pronajímání bytů ve správě Městské majetkové Jirkov, s.r.o.²⁰ (dále také „Pravidla pro pronájem“) stanovuje postupy pro přijímání žádostí o přidělení bytu, pronájem a podnájem bytů, výměny bytů a přechody nájmu. V Pravidlech pro pronájem je zahrnuto i výše uvedené sociální bydlení v Březenci.

Žadatel, tj. osoba starší 18 let, musí vyplnit žádost, která je poté zaevidována do pořadníku žadatelů o byt. V případě uvolnění bytu je žadatel vyzván k prohlídce, pokud projeví zájem, jeho žádost o přidělení bytu MMJ předloží bytové komisi. Bytová komise žádost posoudí a připraví podklady pro jednání Rady města. O přidělení bytu rozhoduje Rada města.

Nájemní smlouva je uzavírána na dobu 6 měsíců, a to opakovaně po dobu 3 let. Pokud po dobu 3 let nedojde k porušení podmínek smlouvy, smlouva bude uzavřena na dobu neurčitou.

Město má k dispozici rovněž byty v domech s pečovatelskou službou. Jedná se o byty v domech Ervěnická č. p. 1068 a Červenohrádecká č. p. 1557.

Ve městě byl v roce 2012 ve spolupráci s ASZ zaveden systém prostupného bydlení, který je založen na principu individuálního postupu mezi jednotlivými stupni (noclehárna, azylový dům, návrat z ústavní výchovy / tréninkové bydlení / nájemní bydlení). Zásady pro přidělování bytů v rámci prostupného

²⁰ [Pravidla-pro-přid-lovani-byt----s-podpisem.pdf \(mmjirkov.cz\)](#), zobrazeno 21. 9. 2021

bydlení jsou upraveny Vnitřním předpisem č. 49/2019²¹. Koordinátorem dostupného bydlení je odbor sociálních věcí a školství (dále také „OSVaŠ“). Partnerem je MMJ, která zajišťuje vyčlenění minimálně 2 bytů ročně a jejich zařazení do dostupného bydlení. Žádost o zařazení do dostupného bydlení může podat osoba s trvalým pobytem v Jirkově. Mezi další podmínky hodnocené při posuzování žádosti patří například bezdlužnost či aktivní přístup k řešení dluhů vůči městu Jirkovu a dalším organizacím nebo spolupráce se Sociální poradnou MěÚSS či dalšími poskytovateli sociálních služeb. OSVaŠ zpracovává hodnotící zprávu pro jednání bytové komise, která na základě předložených materiálů doporučuje přidělení tréninkového bydlení Radě města. Nájemní smlouva tréninkového bydlení je uzavírána nejdéle na 1 rok. Nájemce se zavazuje ke spolupráci s OSVaŠ a s dalšími příspěvkovými či neziskovými organizacemi při řešení své nepříznivé sociální situace. Bytová jednotka tréninkového bydlení může po uplynutí 1 roku přejít do dlouhodobého nájemního bydlení na dobu neurčitou.

Ve vstupní analýze vypracované ASZ v roce 2018 i v dalších dokumentech je vznik lokalit s vysokou koncentrací osob ohrožených sociálním vyloučením v Jirkově dáván do souvislosti s privatizací městského bytového fondu. Podobně jako v sousedním Chomutově měla privatizace vliv především na strukturální změnu skladby obyvatel sídlišť. Kromě původních nájemců se vlastníky bytů staly soukromé právnické i fyzické osoby. Část z nich získala do vlastnictví velký počet bytů na sídlištích. Byty začali postupně prodávat i někteří vlastníci bytů, kteří zde bydleli, a to buď realitním kancelářím nebo právnickým či fyzickým osobám, které měly zájem o koupi dalších bytových jednotek. Díky nízkým cenám skupovaly nemovitosti hlavně ty subjekty, které dále zprostředkovávaly pronájem bytů nízkopříjmovým a/nebo sociálně vyloučeným osobám. Postupně tak narůstal počet socioekonomicky slabšího obyvatelstva, což vedlo ke zhoršení životních podmínek v některých lokalitách. Z nichž pak následkem toho začali odcházet obyvatelé v produktivním věku a zejména pak mladší lidé. V rozhovorech provedených s obyvateli sídliště Nové Ervěnice přičítali starousedlíci zhoršení podmínek pro bydlení právě privatizaci domů a změnám ve vlastnické struktuře popsaným výše, a následně též nevhodnému užívání bytů novými obyvateli.

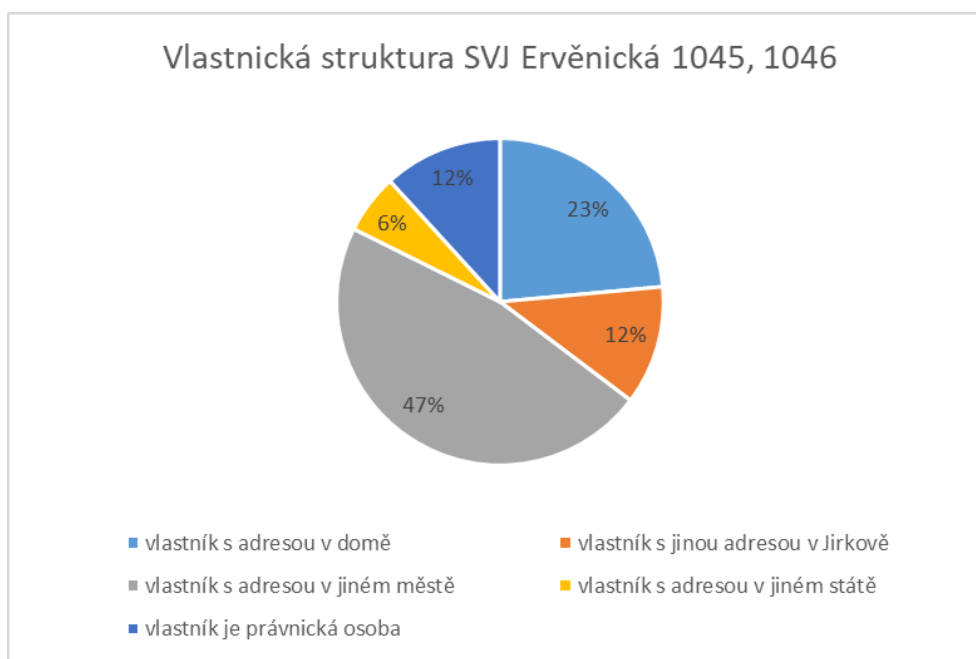
Složení vlastníků bytů v jednotlivých SVJ může významným způsobem ovlivnit fungování správy domů a tím i jejich fyzický stav. V Jirkově se dlouhodobě vyskytují problémy SVJ, které jsou zadlužené především kvůli vlastníkům pronajímajícím byty sociálně znevýhodněným. Na jaře roku 2021 se případ jednoho z domů v Ervěnické ulici objevil v médiích - dodavatel tepla ukončil z důvodu dluhu službu a lidé v domě zůstali bez vytápění. Dům s 24 bytovými jednotkami, z nichž je většina pronajímána, se potýká s problémy už několik let. Dluh za teplo v květnu 2021 přesáhl částku 160 000,- Kč, dluh za vodu

²¹https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewiA2PfwyMnzAhUJG-wKHe5PBTUQFnoECAwQAO&url=https%3A%2F%2Fwww.jirkov.cz%2Fmodules%2Ffile_storage%2Fdownload.php%3File%3D0de55c20%257C889&usq=AOvVaw0goKNiteBSxX1lBgn5Gtwp, zobrazeno 21. 9. 2021

byl přes 30 000,- Kč²². V červenci 2021 byly s některými z obyvatel tohoto domu provedeny rozhovory, z nichž vyplynulo, že situace těchto lidí byla stále nejistá, báli se, že zůstanou bez tepla i vody.

Pro vstupní analýzu autoři vypracovali tabulku, kde byl ve vybraných domech zachycen počet vlastníků bytů s místem pobytu na adrese, kde vlastní bytovou jednotku a počet nebydlících vlastníků. Podle podílu nebydlících vlastníků byly některé domy, resp. SVJ, označeny za ohrožené (Sál & Vepřková 2018, s. 22). Podle tohoto postupu a za využití údajů z katastru nemovitostí lze vlastnickou strukturu výše uvedeného domu v Ervěnické ulici popsat následovně – v říjnu 2021 tam měli největší podíl vlastníci s adresou v jiném městě, následovali vlastníci s adresou v domě, menší podíl měli vlastníci s jinou adresou v Jirkově a vlastníci s adresou v jiném státě. Dva z vlastníků byly právnické osoby. Z katastru nemovitostí je možné získat přehled o tom, kolik bytových jednotek v říjnu 2021 připadalo na jednotlivé vlastníky. Ve sledovaném domě s 24 bytovými jednotkami vlastnila jedna osoba 8 jednotek a další vlastník měl v SJM 3 jednotky. Ostatní bytové jednotky vlastnila vždy jedna fyzická osoba (případně jde o SJM) nebo jedna právnická osoba. Popsaný stav možná lépe ilustrují následující graf a schéma.

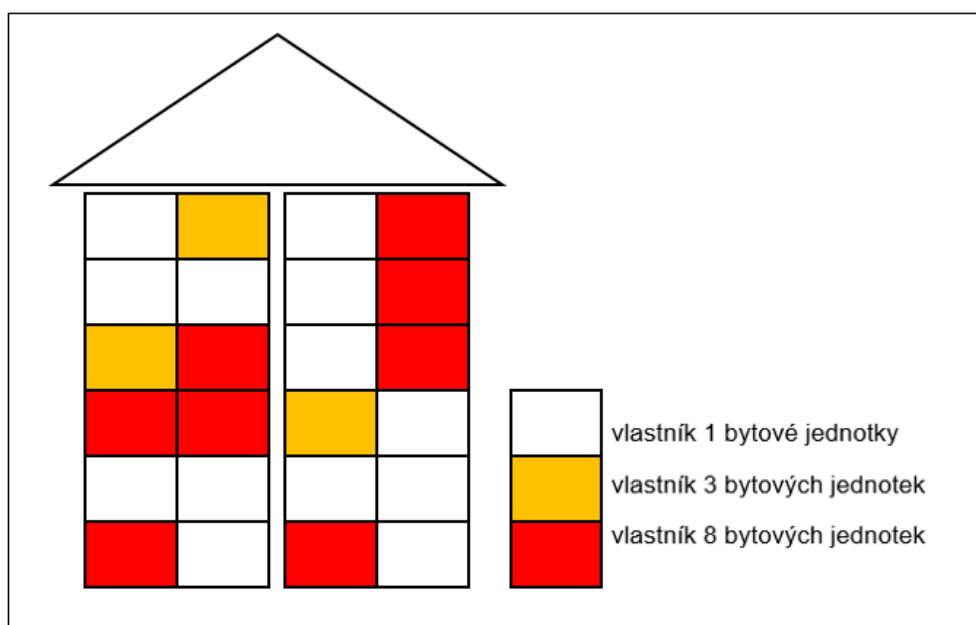
Graf č. 11 – Vlastnická struktura SVJ Ervěnická 1045, 1046 podle adresy vlastníků

Zdroj dat: katastr nemovitostí

²² [Bytovka v Jirkově je kvůli dluhu bez tepla, lidem hrozí i odpojení vody - iDNES.cz](#), zobrazeno 21. 9. 2021

Schéma č. 1 – Vlastnická struktura SVJ Ervěnická 1045, 1046 podle počtu bytových jednotek v majetku jednotlivých vlastníků

Zdroj dat: katastr nemovitostí

Ztížený přístup ke kvalitnímu bydlení je jedním z nejzávažnějších projevů sociálního vyloučení. Bytové podmínky osob ohrožených sociálním vyloučením jsou výrazně horší, než je běžný standard. Zpravidla pro ně bývá charakteristické bydlení v ne zcela obvyklých nájemních vztazích (specifické jednání majitelů orientovaných na ubytování této skupiny nájemníků), snížená kvalita bydlení (byty vykazují technické i hygienické nedostatky, jsou nedostatečně vybavené nebo jsou symbolicky vyloučené – jde o tzv. špatné adresy) a malá šance na zlepšení bytové situace.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením nacházejí bydlení především v nájemních bytech soukromých vlastníků pronajímajících byty za podmínek, které by byly většinou zájemců o pronájem neakceptovatelné. Trh s byty v Jirkově lze vnímat jako segmentovaný, převážná část osob ohrožených sociálním vyloučením je totiž při hledání bydlení omezena na byty určitých vlastníků v určitých lokalitách. Tito lidé prakticky nemají šanci dostat se do jiných bytů. Platí to zvláště pro Romy, neboť významným limitem získání pronájmu na běžném trhu s byty je velká neochota majitelů pronajímat byty Romům.

5.4.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 - 2021

V předchozím strategickém plánu se nenacházela žádná priorita v oblasti bydlení.

5.4.3 Návrhová část

Oblast		Bydlení
Priorita	BYD1	Vytvoření systému dostupného bydlení
Očekávaná změna/ dopad	Zajištění stability fungování rodiny a jednotlivce.	
Cíl	BYD1.1	Vznik 20 dostupných bytů
Očekávané výsledky	Vybudování systému dostupného bydlení pro osoby vyloučené z bydlení a eliminovat tak sociální vyloučení těchto osob.	
Indikátor	20 bytů 1 sociální pracovník pro oblast bydlení	
Opatření	BYD1.1.1	Do roku 2026 bude odkoupeno a zrekonstruováno 20 bytů pro rodiny a jednotlivce ohrožené sociálním vyloučením
Popis opatření		Sociální bydlení je poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým, včetně lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřenou výši svých příjmů. Uživatelům sociálního bydlení je v případě potřeby poskytována podpora formou sociální práce.
Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		IROP
Celkové náklady na realizaci opatření		30 000 000 Kč
Opatření	BYD1.1.2	Město Jirkov vyčlení pro potřeby sociálního bydlení sociálního pracovníka, který bude zajišťovat podporu umístěným rodinám
Popis opatření		V sociálním bydlení představuje sociální práce jeden ze základních předpokladů úspěšného setrvání klienta v bydlení. Při řešení problémů s bydlením je klíčová role sociálního pracovníka a také jeho spolupráce s dalšími odbory obecního úřadu a zapojenými organizacemi. Cílem sociální práce v oblasti bydlení je včasná identifikace domácnosti ohrožené ztrátou bydlení a práce na udržení si standartního bydlení.

Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

5.5 Zaměstnanost

5.5.1 Analytická část – popis výchozí situace

Podíl nezaměstnaných osob dosáhl v srpnu 2021 v Ústeckém kraji hodnoty 5,32 %. Nezaměstnanost mužů poklesla na hodnotu 4,63 %, nezaměstnanost žen se snížila na 6,05 %. Pokles nezaměstnanosti byl zaznamenán ve všech okresech Ústeckého kraje. Nezaměstnanost v kraji byla v srpnu 2021 druhá nejvyšší z celé ČR.

Na úrovni okresů byly v rámci Ústeckého kraje patrné výraznější rozdíly. Nejvyšší podíl nezaměstnaných k 31. 8. 2021 vykazoval okres Most (6,88 %). Následovaly okresy Chomutov (6,10 %), Ústí nad Labem (6,08 %) a Louny (5,63 %). Nejnižší podíl nezaměstnaných byl zaznamenán v okrese Litoměřice (3,25 %)²³.

V okrese Chomutov byly z hlediska podílu nezaměstnaných mezi jednotlivými obcemi rovněž poměrně výrazné rozdíly. K 31. 8. 2021 vykazovalo 8 obcí podíl nezaměstnaných maximálně 3,0 %. Jde vesměs o malé obce nejčastěji jen s desítkami obyvatel v produktivním věku. V porovnání měst s více než 10 tisíci obyvatel byla z hlediska podílu nezaměstnaných nejvyšší hodnota zaznamenána v Jirkově (8,1 %), následoval Chomutov (6,6 %) a Kadaň (6,2 %). Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v okrese Chomutov byl zaznamenán v obci Rokle, kde jeho hodnota činila 16,4 %²⁴.

Tabulka č. 12: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v Jirkově v letech 2016 - 2020 (v %) (včetně podílu nezaměstnaných osob k 31. 8. 2021)

Podíl nezaměstnaných osob v Jirkově (v %)					
31. 12. 2016	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2019	31. 12. 2020	31. 8. 2021
10,1	7,0	6,1	6,3	7,5	8,1

Zdroj dat: Portál MPSV

Podle statistiky nezaměstnanosti poskytované Ministerstvem práce a sociálních věcí bylo v Jirkově v srpnu 2021 evidováno 1 063 dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let. Tito uchazeči tvořili 8,1 % z celkového počtu obyvatel města ve věku 15 - 64 let, který činil 13 134 osob. Celkový počet uchazečů o zaměstnání v srpnu 2021 byl 1 108 osob. V tabulce níže jsou uvedeny údaje o počtu

²³ Údaje uvedené v úvodní části textu vycházejí z dat zveřejněných na webu ČSÚ, [Nezaměstnanost v Ústeckém kraji v srpnu 2021 | ČSÚ v Ústí nad Labem \(czso.cz\)](#)

²⁴ Všechny údaje uvedené v tomto odstavci pocházejí ze statistik zveřejněných na Portálu MPSV, [Vizualizace \(mps.v.cz\)](#)

uchazečů o zaměstnání k 31. 12. roku 2016, 2018, 2020 a k 31. 8. 2021 roztržiděné podle délky evidence. Z dat je zřejmé, že v průběhu roku 2021 začal stoupat počet osob dlouhodobě evidovaných ÚP ČR. Počet uchazečů evidovaných déle než 12 měsíců i uchazečů evidovaných déle než 24 měsíců jsou k 31. 8. 2021 vyšší než byly v roce 2018 k 31. 12.

Tabulka č. 13: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v Jirkově v letech 2016 – 2020 (včetně počtu uchazečů o zaměstnání k 31. 8. 2021), tříděno dle délky v evidenci

	Počet uchazečů o zaměstnání v Jirkově			
	31. 12. 2016	31. 12. 2018	31. 12. 2020	31. 8. 2021
UoZ celkem	1456	872	1027	1108
UoZ v evidenci déle než 6 měsíců	920	423	590	665
UoZ v evidenci déle než 12 měsíců	725	289	369	458
UoZ v evidenci déle než 24 měsíců	537	213	170	240

Zdroj: MPSV ČR

Podrobnější statistické údaje o uchazečích o zaměstnání vychází z dat poskytnutých Generálním ředitelstvím Úřadu práce České republiky (dále také „GŘ ÚP ČR“). Dle těchto dat bylo k 30. 6. 2021 v Jirkově celkem 1 099 evidovaných uchazečů o zaměstnání. Z celkového počtu uchazečů tvořily ženy 52 % (570 osob) a muži 48 % (529 osob). Celkem 40 % uchazečů o zaměstnání bylo v evidenci úřadu práce déle než 1 rok. Tuto skupinu 442 uchazečů, kteří byli v evidenci déle než rok, lze označovat jako dlouhodobě nezaměstnané. Počet žen v evidenci nad 12 měsíců činil 249 osob.

Tabulka č. 14: Evidovaní uchazeči o zaměstnání v Jirkově podle délky evidence (červen 2021)

	Celkem evidovaných uchazečů	V evidenci nad 1 rok	V evidenci nad 6 měsíců
Celkem	1099	442	643
Muži	529	193	290
Ženy	570	249	353

Zdroj dat: GŘ ÚP ČR

Z pohledu vzdělanostní struktury uchazečů zaujímali v Ústeckém kraji v letech 2005–2019 nejvýznamnější postavení uchazeči se základním vzděláním, následovali uchazeči se středním odborným vzděláním s výučním listem. Poslední významnou skupinou uchazečů o zaměstnání (do roku 2016 třetí největší, od roku 2017 čtvrtou největší) byli uchazeči s úplným středním odborným vzděláním s maturitou bez výučního listu. Ostatní kategorie nepřesáhly v jednotlivých letech 5 %. Zastoupení jednotlivých skupin se postupně vyvíjelo. V letech 2015–2019 se výrazně zvýšil podíl uchazečů bez vzdělání, zatímco v letech 2005 až 2014 představoval pouze 0,1 % na celkovém počtu uchazečů, v roce 2019 to bylo již 13,9 %. U ostatních stupňů vzdělání byl nárůst do 1 p. b. Nejvýznamnější pokles mezi roky 2005 a 2019 byl zaznamenán u uchazečů se základním vzděláním (o 11,5 p. b.) ze 43,1 % v roce 2005 na 31,7 % v roce 2019. Druhý nejvyšší pokles byl u osob se středním odborným vzděláním s výučním listem, a to o 6,4 p. b., když v roce 2005 zaujímali tito uchazeči 36,1 % a v loňském roce 29,7 %. Za sledovaných 15 let se mírně snížilo zastoupení uchazečů středního a středního odborného vzdělání bez maturity a bez výučního listu a úplného středního vzdělání. Stagnoval podíl uchazečů s nižším středním vzděláním a doktorským vzděláním²⁵.

Podle údajů poskytnutých GŘ ÚP ČR byli v Jirkově k 30. 6. 2021 v celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání nejvíce zastoupeni lidé se základním vzděláním (46 %, 509 osob). Následovali vyučení (33 %, 361 osob) a lidé s maturitou (13 %, 147 osob). Podíl žen se základním vzděláním na celkovém počtu evidovaných uchazečů činil 53 %, podíl vyučených žen byl 27 % a podíl žen s maturitou 12 %.

Tabulka č. 15: Evidování uchazeči o zaměstnání v Jirkově podle dosaženého vzdělání (červen 2021)

	Celkem uchazečů	v % z celkového počtu UoZ	Muži	v % z celkového počtu UoZ	Ženy	v % z celkového počtu UoZ
Základní vzdělání	509	46	207	19	302	27
Vyučení	361	33	205	19	156	14
S maturitou	147	13	77	7	70	6

Pozn.: K dispozici byly pouze údaje za evidované uchazeče se základním vzděláním, vyučené a uchazeče s maturitou.

Zdroj dat: GŘ ÚP ČR

Z poskytnutých dat vztahujících se k 30. 6. 2021 dále vyplývá, že mladiství představovali necelá 2 % celkového počtu evidovaných uchazečů. Mladiství nezaměstnaní déle než 6 měsíců tvořili necelé 1 % ze všech evidovaných uchazečů.

Jirkov a okolí představuje podle *Zprávy o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2020 a strategii APZ pro rok 2021* nejvíce postiženou oblastí v rámci okresu Chomutov. Jedná se o lokalitu bez

²⁵ Viz [Nezaměstnanost v Ústeckém kraji v období 2005–2019 | ČSÚ v Ústí nad Labem \(czso.cz\)](#), zobrazeno 13. 9. 2021

strategické průmyslové zóny, čemuž odpovídá i nejmenší počet hlášených volných pracovních míst. Zároveň je tento mikroregion dlouhodobě poznamenán nejvyšším úbytkem pracovních míst v těžebním a zpracovatelském průmyslu²⁶.

Situaci na trhu práce v roce 2020 a 2021 ovlivnila pandemie Covid-19 a s ní související opatření v ČR i v SRN. Vlivem pandemie došlo již v roce 2020 ke zhoršení ekonomických ukazatelů a tempo růstu ekonomiky se zpomalilo. Tato situace se projevila i v poptávce po pracovní síle, výrazně patrné to bylo například v segmentu služeb. Jak ukazují výše uvedená data, došlo k postupnému nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. I přes pomoc zaměstnavatelům postiženým pandemickou krizí prostřednictvím programu Antivirus a Kurzarbeit, lze očekávat další nárůst uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání se nejobtížněji shání uplatnění na trhu práce uchazečům s kumulací handicapů (nízké vzdělání a kvalifikace, zdravotní stav, věk, péče o děti (zejména u samoživitelů), dojíždka do zaměstnání, exekuce, ztráta pracovních návyků související s dlouhodobou nezaměstnaností i nedostatečná motivace hledat zaměstnání). Mezi ohrožené uchazeče patřily v roce 2021 především osoby dlouhodobě evidované, osoby se zdravotním postižením, osoby bez vzdělání či se základním vzděláním, dále ale také např. absolventi škol a zejména mladiství bez praxe, osoby starší 50 let věku, osoby pečující o dítě do 15 let věku či osobu blízkou, matky samoživitelky, osoby v hmotné nouzi, osoby bez domova, osoby závislé na návykových látkách, osoby po návratu z trestu odnětí svobody a osoby, u nichž by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k sociálnímu vyloučení.

Na snižování míry nezaměstnanosti je zaměřena celá řada poradenských programů, rekvalifikací i projektů ESF a podpora nástroji aktivní politiky zaměstnanosti (dále také „APZ²⁷“). Nástroje APZ se zaměřují zejména na podporu rizikových skupin uchazečů – osoby dlouhodobě nezaměstnané, mladé lidi do 25 let, osoby starší 50 let a osoby se zdravotním znevýhodněním. Na území Ústeckého kraje jsou realizovány regionální individuální projekty: „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“, „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“ a „Záruky pro mladé v Ústeckém kraji“.

Projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ je zaměřen na řešení problémů se zaměstnaností osob pečujících o dítě do 15 let věku a osob pečujících o závislé členy rodiny. Projekt „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“ řeší problematiku dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů s nízkou kvalifikací, kteří trpí sociálním vyloučením, nebo jim sociální vyloučení hrozí. Tato cílová skupina se významně podílí na celkové nezaměstnanosti v Ústeckém kraji. Předmětem projektového záměru je zprostředkovat účastníkům takový komplex služeb, který jim pomůže zapojit se do běžného života. Jde především o

²⁶ Viz [5c44379c-cfb2-30cf-632c-8082adb3da16 \(uradprace.cz\)](https://5c44379c-cfb2-30cf-632c-8082adb3da16.uradprace.cz), zobrazeno 13. 9. 2021

²⁷ Realizuje ÚP ČR prostřednictvím Krajské pobočky ÚP ČR v Ústí nad Labem.

pomoc při řešení finanční situace, bytových otázek, získání zaměstnání, ale i dalších problematických oblastí s ohledem na potřeby cílové skupiny²⁸. V Chomutově a Jirkově jde například o předluženost, exekuce, ale i špatnou bytovou situaci nebo o rodinné či zdravotní komplikace, jako je například závažná nemoc, deprese, závislosti na alkoholu, na drogách či gamblerství²⁹. Hlavním cílem projektu „Záruky pro mladé v Ústeckém kraji“ je řešit nepříznivou situaci mladých lidí ve věkové skupině 15 – 29 na trhu práce osvojením si pracovních návyků a dalších kompetencí tak, aby došlo k včasnému a trvalému uchycení se na pracovním trhu a tím ke snížení nadprůměrně vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí³⁰.

V Ústeckém kraji dále probíhá projekt „Outplacement“ zaměřený na pomoc zaměstnancům podniků, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání nebo jsou již ve výpovědní době a na zvýšení adaptability těchto zaměstnanců pro nalezení nového pracovního uplatnění.

V rámci aktivní APZ a realizovaných projektů ESF bylo od ledna do srpna 2021 v Ústeckém kraji prostřednictvím příspěvků podpořeno 2 828 osob, z nichž 333 bylo zařazeno do rekvalifikačních kurzů. Nejčastěji podporovanými obory činností prostřednictvím SÚPM-SVČ byly ke konci srpna 2021 osobní služby (kadeřnictví, masérství, pedikúra/manikúra, kosmetika), stavebnictví (zednictví, tesařství, pokrývačství, přípravné a dokončovací stavební práce), (foto) grafické služby a reklamní činnost, klempířství, oprava karosérií a silničních vozidel, správa a údržba nemovitosti a poskytování služeb pro zemědělství, zahradnictví, rybníkářství, lesnictví a myslivost.³¹

V Ústeckém kraji bylo k 31. 8. 2021 evidováno celkem 15 277 volných pracovních míst. Jejich počet byl o 223 vyšší než v předchozím měsíci a o 859 nižší než ve stejném měsíci minulého roku. Na jedno volné pracovní místo připadalo v průměru 2,0 uchazeče, z toho nejvíce v okrese Most (4,7 UoZ) a nejméně v okrese Chomutov (0,9 UoZ). Z celkového počtu volných míst bylo 766 vhodných pro osoby se zdravotním postižením (OZP), na jedno volné místo připadalo 6,0 OZP. Volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé bylo registrováno 3 375, na jedno volné místo připadalo 0,3 uchazeče této kategorie. Z celkového počtu nabízených pracovních míst bylo 4 135 míst bez příznaku „pro cizince“. Na dalších 11 142 pozic pak zaměstnavatelé chtěli přijímat také pracovníky ze zahraničí.³²

5.5.2 Vyhodnocení opatření ze SPSZ 2018 – 2021

V předchozím strategickém plánu se nenacházela žádná priorita v oblasti zaměstnanosti.

²⁸ Viz [Společně to dokážeme v Ústeckém kraji \(uradprace.cz\)](#), zobrazeno 13. 9. 2021

²⁹ Více například zde: [Jiří Hanzelín: Náš projekt ukazuje, že dlouhodobě nezaměstnaní jsou zaměstnatelní. Stačí jen zvolit ty správné nástroje a přístupy. | Dobrá práce v obci \(pracevobci.cz\)](#), zobrazeno 13. 9. 2021

³⁰ Viz [Záruky pro mladé v Ústeckém kraji \(uradprace.cz\)](#), zobrazeno 13. 9. 2021

³¹ Viz [da11430e-3e49-e62c-ac31-8130bae09ce8 \(uradprace.cz\)](#), zobrazeno 13. 9. 2021

³² Ibid

5.5.3 Návrhová část

Oblast		Zaměstnanost
Priorita	ZAM1	Podpora zaměstnanosti dlouhodobě nezaměstnaných osob a osob ohrožených sociálním vyloučením
Očekávaná změna/ dopad	Zvýšení motivace k zaměstnání pro osoby znevýhodněné na trhu práce. Zvýšení zaměstnanosti v SVL.	
Cíl	ZAM1.1	Vznik prostupného zaměstnávání
Očekávané výsledky	Posílení pozitivních vzorců chování v rámci rodin v SVL prostřednictvím zajištění zaměstnání pro dospělého člena rodiny. Zvýšení pracovních a sociálních kompetencí a zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce.	
Indikátor	10 obsazených pozic	
Opatření	ZAM1.1.1	Do roku 2026 vznikne v rámci struktury městských organizací 10 nových pracovních pozic pro osoby znevýhodněné na trhu práce
Popis opatření		Opatření je určené na podporu vstupu nebo návratu osob dlouhodobě nezaměstnaných, zejména méně kvalifikovaných, na pracovní trh. U osob dlouhodobě nezaměstnaných se velmi často projevují stavy frustrace a především jsou tyto osoby často demotivované k dalšímu hledání zaměstnání, což může vést k částečnému nebo úplnému sociálnímu vyloučení. Dlouhodobě nezaměstnaná osoba ztrácí pracovní návyky a stává se závislá na systému stání sociální péče. Dochází ke ztrátě jejích pracovních návyků, způsobující velmi výrazné komplikace při návratu do pracovního poměru. Tímto opatřením chceme aktivizovat tuto skupinu obyvatel k návratu na trh práce.
Garant		Město Jirkov
Termín		Do roku 2026
Zdroje a náklady		Jiné zdroje
Celkové náklady na realizaci opatření		-

Opatření	ZAM1.1.2	Udržení aktivní spolupráce města, Úřadu práce a NNO za účelem prostupného zaměstnávání klientů a využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti
Popis opatření		Ve městě velmi dobře funguje spolupráce jednotlivých aktérů, kteří se zabývají zaměstnaností. Dlouhodobým cílem je tuto kvalitní spolupráci udržet prostřednictvím aktivní komunikace, předáváním informací a účasti na společných setkáních.
Garant		Město Jirkov, ÚP, NNO
Termín		Od roku 2022
Zdroje a náklady		-
Celkové náklady na realizaci opatření		-

6. Implementační část

Po schválení Plánu sociálního začleňování Radou a Zastupitelstvem města bude zahájena implementační fáze, která bude koordinována na pracovních skupinách, monitorována a vyhodnocována v rámci lokálního partnerství.

V následujících kapitolách je zpracována řídicí struktura implementačního týmu, nastavení procesů podléhající implementaci SPZ jako je sledování a vyhodnocování změn v implementaci PSZ, monitoring dopadů PSZ, monitoring plnění systémových opatření PSZ, nastavení řídicích a podpůrných procesů, analýza a nastavení řízení rizik a přehled projektových záměrů se záměrem čerpání z výzev v KPSV 2021+.

6.1 Analýza rizik

Název rizika	Pravděpodobnost	Závažnost	Evaluaace rizika	Prevence
Nedostatek pracovníků na poptávané pracovní pozice	Vysoká	Vysoká	Pravidelně na jednáních tematických pracovních skupin LP a na PSPI. Při individuálních jednáních s žadateli	Oslovování budoucích absolventů vysokých a vyšších odborných škol, aktivní vyhledávání a oslovování případných zaměstnanců
Nedosahování vytyčených indikátorů v realizovaných projektech	Nízká	Vysoká	Pravidelně na jednáních tematických pracovních skupin LP a na PSPI	Průběžný monitoring v průběhu realizace v rámci PSPI ale i individuálních konzultací s žadateli/realizátory
Nízká kvalita podaných projektů	Nízká	Střední	Individuální konzultace průběžně před podáním jednotlivých projektů	Projektové poradenství ASZ pro jednotlivé žadatele

Nízký počet žadatelů nebo jejich kompletní absence	Střední	Vysoká		Průběžná jednání s jednotlivými lokálními partnery o možnostech realizace projektů, nabídky projektového poradenství a další pomoci ze strany ASZ. Případné oslovení možných žadatelů mimo lokalitu
--	---------	--------	--	---

6.2 Řídící struktura implementace

Následující přehled seznamuje s řídicí strukturou implementačního týmu. Uvádí role a odpovědnosti jednotlivých osob a subjektů v návaznosti na činnost LP a jiných samosprávných či poradních orgánů územního celku a dalších odpovědných osob a stejně tak odkazuje na nastavení procesů ve sledování a vyhodnocování změn v implementaci PSZ či v monitoringu plnění systémových opatření PSZ.

Řídící a realizační struktura týmu pro implementaci:				
Členové pracovní skupiny Projekty a Implementace	Role	Odpovědnost	Výstup	V návaznosti
Zástupce územního celku (starostka)	Zastupuje územní celek	Stvrzuje svým podpisem oficiální dokument, zajišťuje oficiální korespondenci a formální jednání k nastavení a řízení spolupráce	MOS s příslušnými přílohami (Popis o spolupráci, Statut a Jednací řád LP) – stvrzen podpisem	Schválení posloupně Lokálním partnerstvím, Radou města a poté Zastupitelstvem města.
			PSZ a jeho revidované verze – stvrzen podpisem	
Pověřený zástupce územního celku pro sociální začleňování	Zástupce územního celku a kontaktní osoba ve spolupráci územního celku a Agentury	Nastavení průběhu a výsledků spolupráce územního celku s Agenturou. Předkládá materiály k projednání v orgánech územního celku, odpovídá za realizaci Popisu spolupráce, Plánu sociálního začleňování a vytvořeného partnerství	MOS s příslušnými přílohami (Popis o spolupráci, Statut a Jednací řád LP) – koordinace schválení dokumentu v kompetentním orgánu územního celku	Schválení posloupně Lokálním partnerstvím, Radou města a poté Zastupitelstvem města.
			PSZ a jeho revidované verze - koordinace schválení dokumentu v kompetentním orgánu územního celku	
			Vyhodnocení a revize PSZ, vyhodnocení spolupráce územního celku s Agenturou	Na úrovni LK, MSZ, pověřeného zástupce SZ 2x ročně.
			Sledování realizací systémových opatření (na	Pravidelné předkládání zpráv o

			úrovni územního celku i mimo něj) a příp. navržení jejich změn	realizaci systémového opatření Lokálnímu partnerství.
Manažer sociálního začleňování (SZ)	Výkonný pracovník územního celku a kontaktní osoba ve spolupráci územního celku a Agentury	Zajišťuje koordinaci a činnost partnerství, součinnost orgánů složek územního celku, dokumentaci procesu, přípravu výstupů a spolupráci územního celku a Agentury.	MOS s příslušnými přílohami (Popis o spolupráci, Statut a Jednací řád LP) – koordinace schválení dokumentu v kompetentním orgánu územního celku	Schválení posloupně Lokálním partnerstvím, Radou města a poté Zastupitelstvem města.
			PSZ a jeho revidované verze - koordinace schválení dokumentu v kompetentním orgánu územního celku	
			Vyhodnocení a revize PSZ. Vyhodnocení spolupráce územního celku s Agenturou	Na úrovni LK, MSZ, pověřeného zástupce SZ 2x ročně.
			Sledování realizací systémových opatření (na úrovni územního celku i mimo něj) a příp. navržení jejich změn	Pravidelné předkládání zpráv o realizaci systémového opatření Lokálnímu partnerství.
Lokální partnerství – členové (vč. pracovních skupin)	Podílejí se na sociálním začleňování v místě	Participuje na činnostech a výstupech spolupráce územního celku s Agenturou. Mapuje vývoj sociální situace územního celku a potřeb sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených obyvatel žijících na území územního celku	Vyhodnocení a revize PSZ, vyhodnocení spolupráce územního celku s Agenturou 1x ročně	
			Schválení MOS a jeho příloh	Schválení posloupně Lokálním partnerstvím, Radou města a poté Zastupitelstvem města.
			Monitorování a participace na tvorbě PSZ (stanovisko k PSZ) příp. jeho další revize. Schvalování PSZ	Schválení posloupně Lokálním partnerstvím, Radou města a poté Zastupitelstvem města.
			Jednání lokálního partnerství (nebo jím zřízených pracovních skupin) min. 4x ročně vč. pořízení zápisu z jednání	Ve spolupráci s Agenturou.
			Monitorování realizace projektů vč. harmonizace čerpání	Ve spolupráci s Agenturou.
			Vytvoření komunikačních strategií vztahujících se k realizovaným opatřením	Ve spolupráci s Agenturou.
Realizátoři projektů	Implementují politiku sociálního začleňování v místě	Administrativní, finanční a věcná realizace projektů	Zpracování projektových záměrů implementující PSZ v podobě tzv. projektových fiší	
			Monitoring realizovaných projektů	K předložení na vědomí LP.

Odbor pro sociální začleňování MMR (Agentura)	Podporuje územní samosprávu v procesu sociálního začleňování	Zajišťuje metodickou a odbornou podporu územnímu celku v procesu sociální integrace. Podporuje územní celky a jejich partnery při přístupu k čerpání fondů EU. Propojuje subjekty na místní úrovni	Vyhodnocení a revize PSZ. Vyhodnocení spolupráce územního celku s Agenturou.	Na úrovni LK, MSZ, pověřeného zástupce SZ 2x ročně.
			Zpráva o naplňování PSZ a Popisu spolupráce 1x ročně.	K předložení na vědomí Zastupitelstvu města.
			Zajišťuje odborné pracovníky pro obsahovou náplň Lokálního partnerství dle potřeby a zájmu. (Odborné pracovníky podporující strategické plánování a řídicí procesy, zajišťující expertní podporu v tematických oblastech SZ a výzkumné a evaluační činnosti)	
			Monitorování realizace projektů vč. harmonizace čerpání	Ve spolupráci s LP.
			Poskytuje členům LP poradenství v případě projektové žádosti či jiné žádosti o dotaci metodickou a odbornou podporu při věcném a obsahovém nastavení projektových aktivit prostřednictvím odborných poradců	
			Zpráva z realizace monitoringu jako podklad pro vyhodnocení intervencí PSZ v území příp. pro revizi nebo tvorbu nového PSZ	Předkládáno na vědomí členům LP 1x ročně.
			Poskytuje realizátorům projektové poradenství, včetně nastavení evaluace a odborné poradenství	
			Analýza územního celku a jeho aktualizace 1x ročně	

6.3 Sledování, vyhodnocování a revize plánu sociálního začleňování

6.3.1 Vyhodnocení plánu sociálního začleňování

PSZ je průběžně vyhodnocován (viz kapitola 6.6 specifické části Metodiky KPSV+), a to:

- minimálně 2x ročně na úrovni lokálního pracovníka příslušného regionálního pracoviště, manažera SZ a pověřeného zástupce SZ (z tohoto jednání je veden zápis)
- minimálně 1x ročně na jednání LP
- minimálně 1x ročně formou zprávy o naplňování PSZ, která je předkládána na vědomí zastupitelstvu obce, či pokud se nejedná o obec, orgánu územního celku plnícímu obdobnou funkci jako zastupitelstvo obce.

Předmětem vyhodnocení je naplňování PSZ a případně návrhy revize³³ PSZ. Revize se provádí na základě vyhodnocení PSZ. Vyhodnocování a revize PSZ je vhodné provádět souběžně s vyhodnocováním a revizí popisu spolupráce.

6.3.2 Monitoring dopadů realizace plánu sociálního začleňování

Se zahájením platnosti plánu začne monitoring indikátorů. Realizace PSZ je pravidelně vyhodnocována monitoringem realizace PSZ prostřednictvím místní sítě podpůrných služeb a aktivit (a to včetně složek územního celku). Jedná se o opakující se proces zjišťování plnění opatření PSZ na sociální situaci sociálně vyloučených a ohrožených osob. Tyto činnosti koordinuje ve spolupráci s územním celkem příslušné regionální pracoviště.

Výstupem je zpráva z realizace monitoringu, která je 1× ročně předkládána členům LP. Je podkladem pro vyhodnocení intervencí PSZ v území a může být podkladem pro aktualizaci/revizi nebo tvorbu nového PSZ.

Zpráva obsahuje minimálně:

- představení monitoringu místní sítě podpůrných služeb a aktivit,
- specifika nastavení monitoringu v územním celku, účel zpracování,
- specifikaci vazby na PSZ,
- přehled podpořených osob v jednotlivých tematických oblastech,
- plnění relevantních opatření PSZ,
- dopady poskytovaných služeb a realizovaných aktivit – indikátory v dané tematické oblasti,
- přehled plnění indikátorů podle nastavených opatření PSZ,
- reflexe naplňování dílčích cílů (silné stránky a příležitosti, slabé stránky a hrozby),
- rozvoj sociálních služeb v rámci realizace strategického či prováděcího dokumentu,
- předpoklady udržitelnosti,
- v případě opakovaného sběru dat pak vyhodnocení změn ve sledovaných obdobích a trendů ve vývoji situace klientů,
- manažerské shrnutí nejzásadnějších zjištění, konsekvencí a doporučení pro další plánovací a řídicí procesy.

6.3.3 Evaluace plánu sociálního začleňování

Evaluace bude zpracována na základě vyhodnocení, která probíhají každý rok, s doplněním dalších informací mimo vyhodnocení.

³³ V průběhu platnosti PSZ může docházet k jeho změnám. Změny je nutné projednat ve stejném režimu jako nový PSZ s tím, že na straně územního celku může být usnesením zastupitelstva obce, či rady obce. Revize je aktualizace strategického dokumentu, kdy dochází k jeho změnám. V případě provedení revize je založen změnový list.

7. Čerpání finančních prostředků v KPSV+

Oblast	Cíl	Opatření	Částka celkem	Zdroj
Bezpečnost	1.1	1.1.1	13 244 000 Kč	OPZ+
Dluhy	1.1	1.1.1	7 714 735,20 Kč	OPZ+
Dluhy	1.1	1.1.2		OPZ+
Dluhy	1.1	1.1.3		OPZ+
Rodina a sociální služby	1.1	1.1.1	7 308 100,80 Kč	OPZ+
Rodina a sociální služby	1.1	1.1.2	2 809 850,40 Kč	OPZ+
Rodina a sociální služby	2.1	2.1.2	5 142 219,20 Kč	OPZ+
Rodina a sociální služby	2.1	2.2.1	2 257 980 Kč	OPZ+
Celkem			38 476 885,60 Kč	OPZ+

Oblast	Cíl	Opatření	Částka celkem	Zdroj
Rodina a sociální služby	1.1	1.1.3	5 000 000 Kč	IROP
Rodina a sociální služby	2.1	2.1.1	30 000 000 Kč	IROP
Rodina a sociální služby	3.2	3.2.1	15 000 000 Kč	IROP
Bydlení	1.1	1.1.1	30 000 000 Kč	IROP
Celkem			80 000 000 Kč	IROP

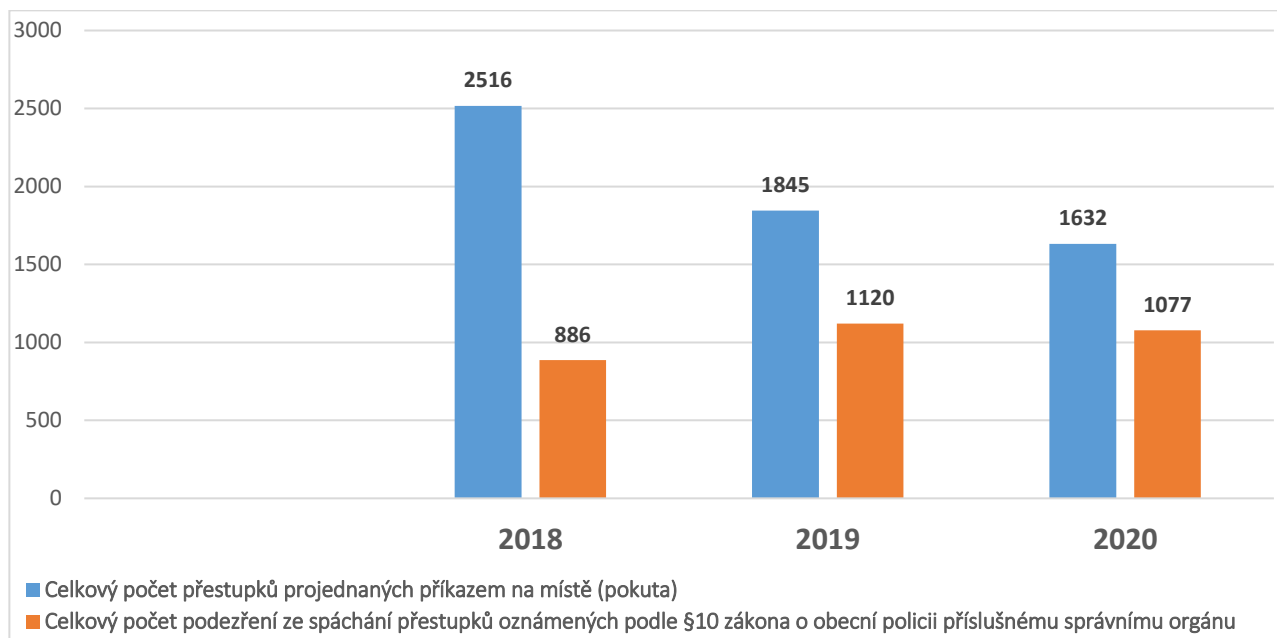
8. Seznam zkratek

APK	Asistent prevence kriminality
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
ČSÚ	Český statistický úřad
DnB	Doplatek na bydlení
ESF	Evropské strukturální fondy
HN	Hmotná nouze
IROP	Integrovaný regionální operační program
KPSV+	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
LP	Lokální partnerství
MP	Městská policie
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ+	Operační program Zaměstnanost+
OSP	Odborné sociální poradenství
OSPOD	Orgán/oddělení sociálně právní ochrany dětí
PnŽ	Příspěvek na živobytí
PS	Pracovní skupina
PSPI	Pracovní skupina projekty a implementace
SAS	Sociálně aktivizační služby
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SÚPM	Společensky účelné pracovní místo
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
TP	Terénní programy
ÚP	Úřad práce
VPP	Veřejně prospěšné práce
ZŠ	Základní škola

9. Přílohy

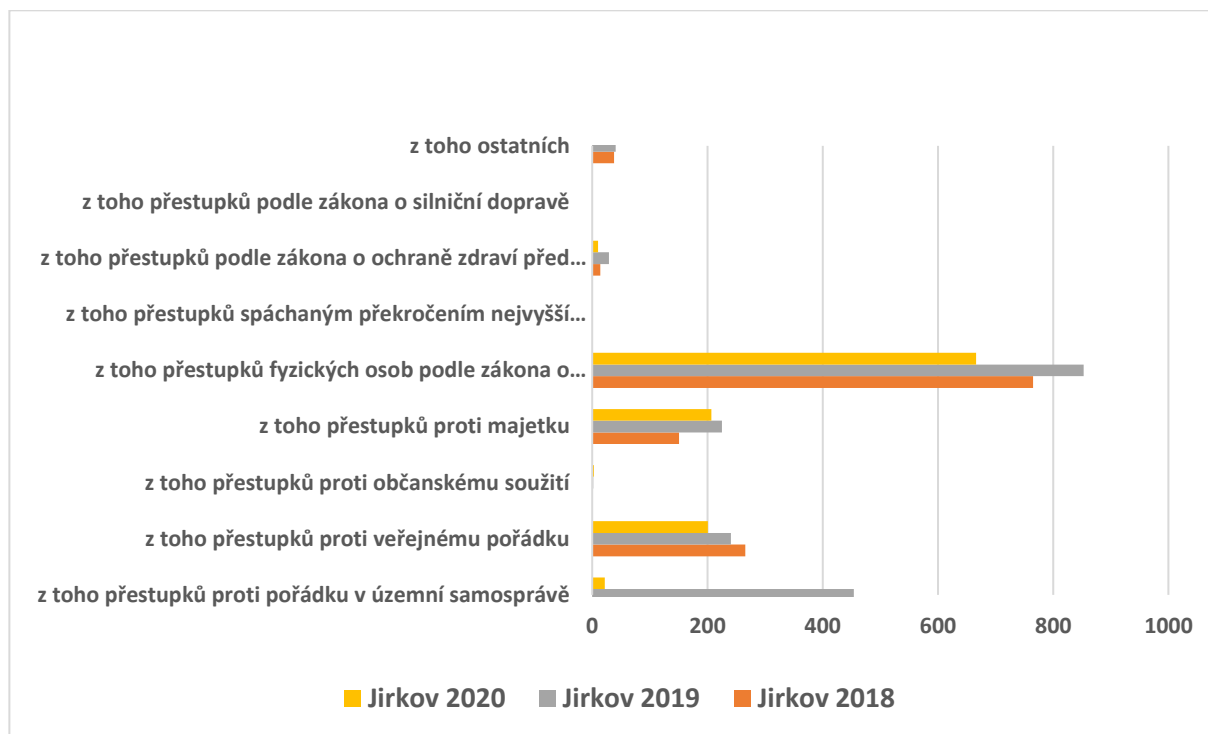
9.1 Grafické znázornění - statistické údaje o skutcích řešených v územích

Graf č. 1: Celkový počet přestupků

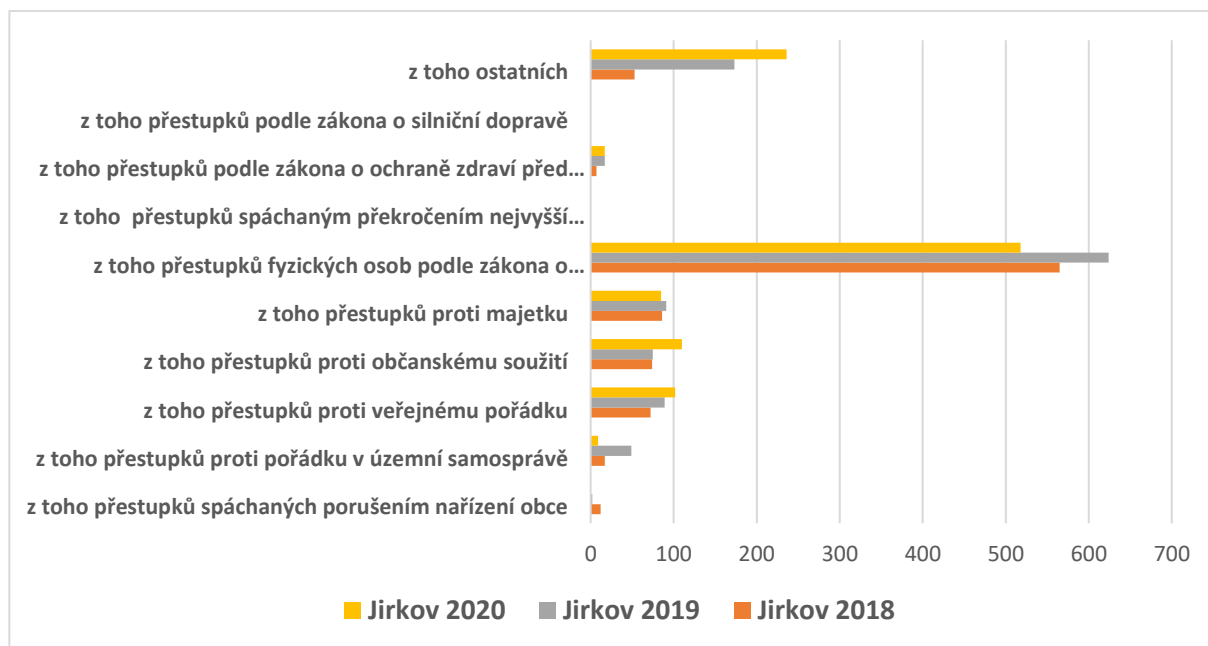
Zdroj dat: mapakriminality.cz

Graf č. 2: Celkový počet přestupků projednaných na místě (pokuta)

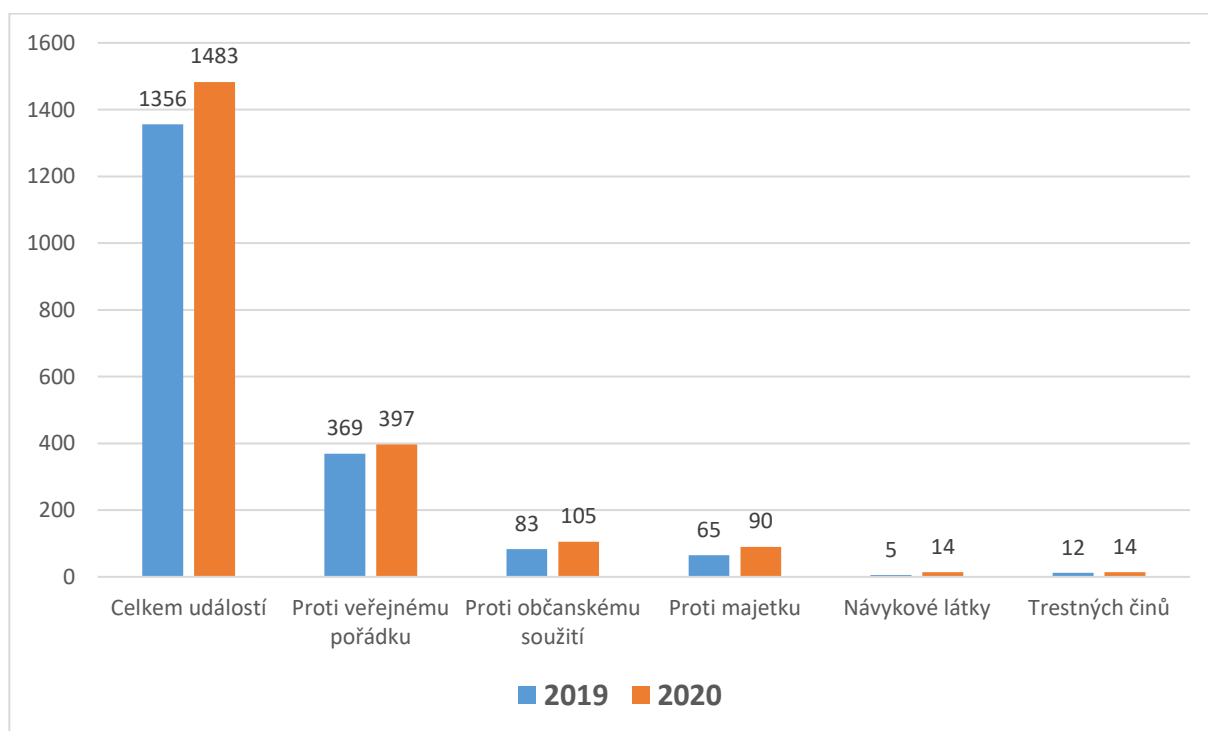
Zdroj dat: mapakriminality.cz

Graf č. 3: Celkový počet podezření ze spáchání přestupků oznámených podle §10 zákona o obecní policii příslušnému správnímu orgánu

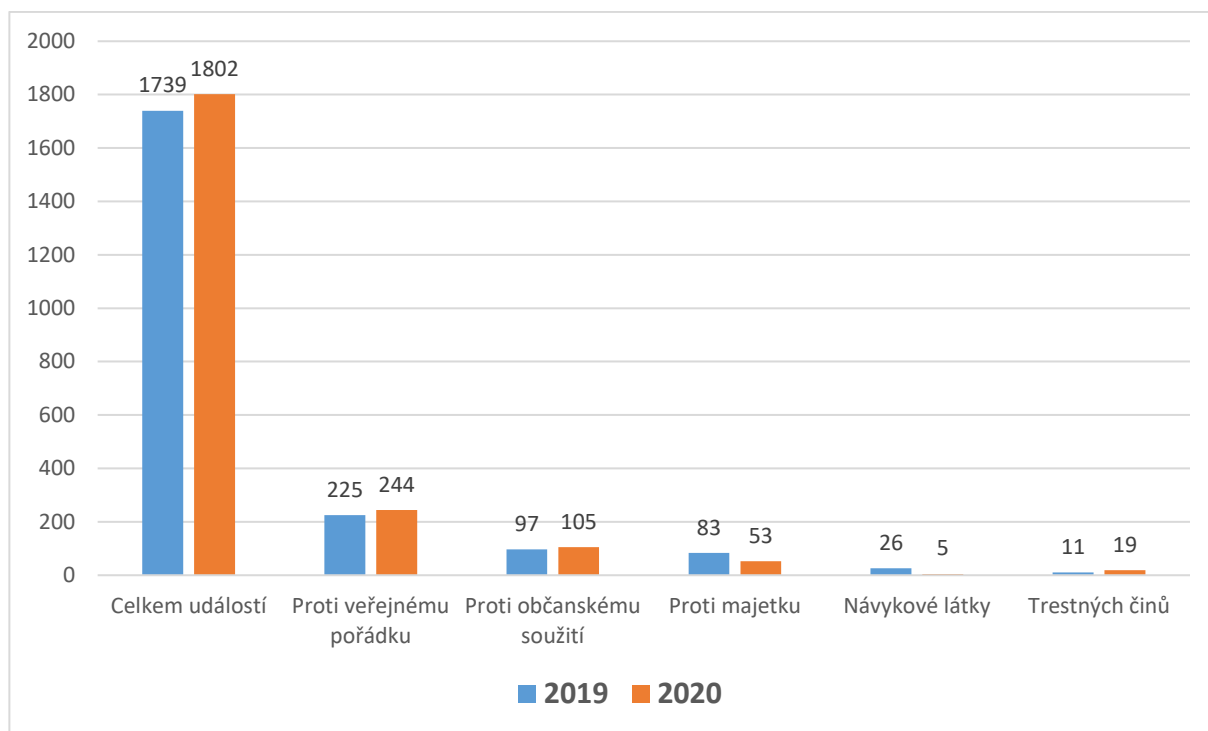
Zdroj dat: mapakriminality.cz

Graf č. 4: Přestupky – Nové Ervěnice

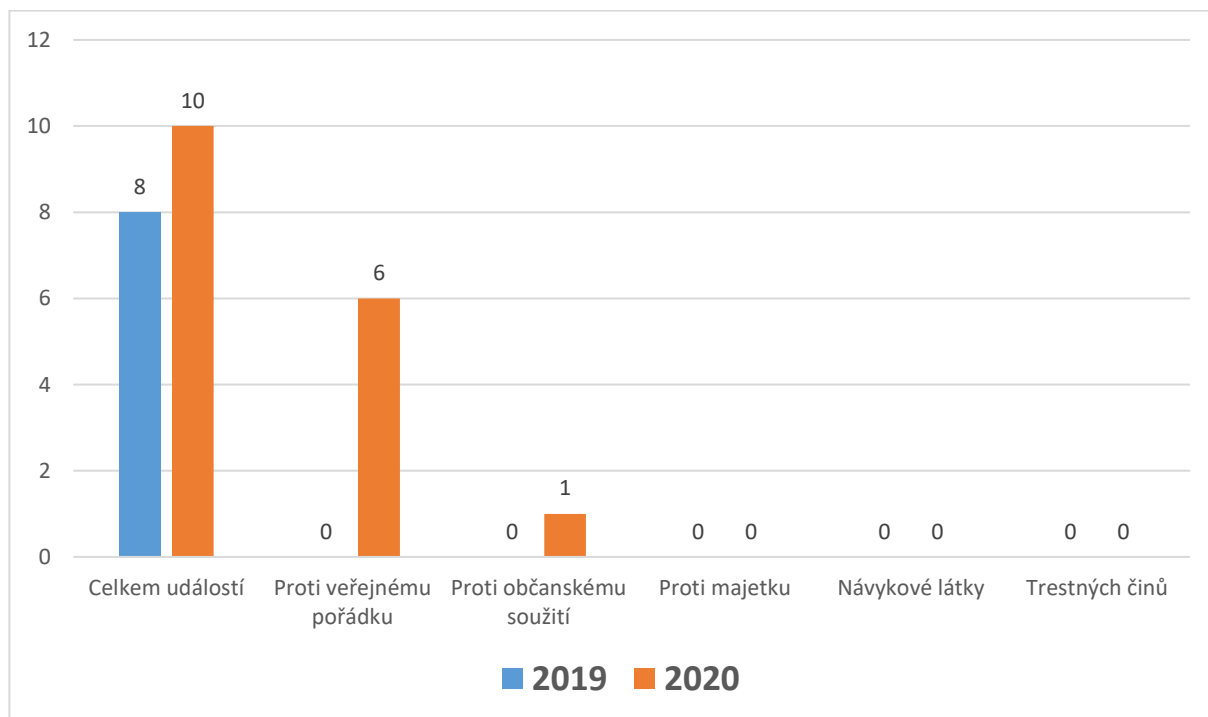
Zdroj dat: mapakriminality.cz

Graf č. 5: Přestupky – Vinařice II

Zdroj dat: mapakriminality.cz

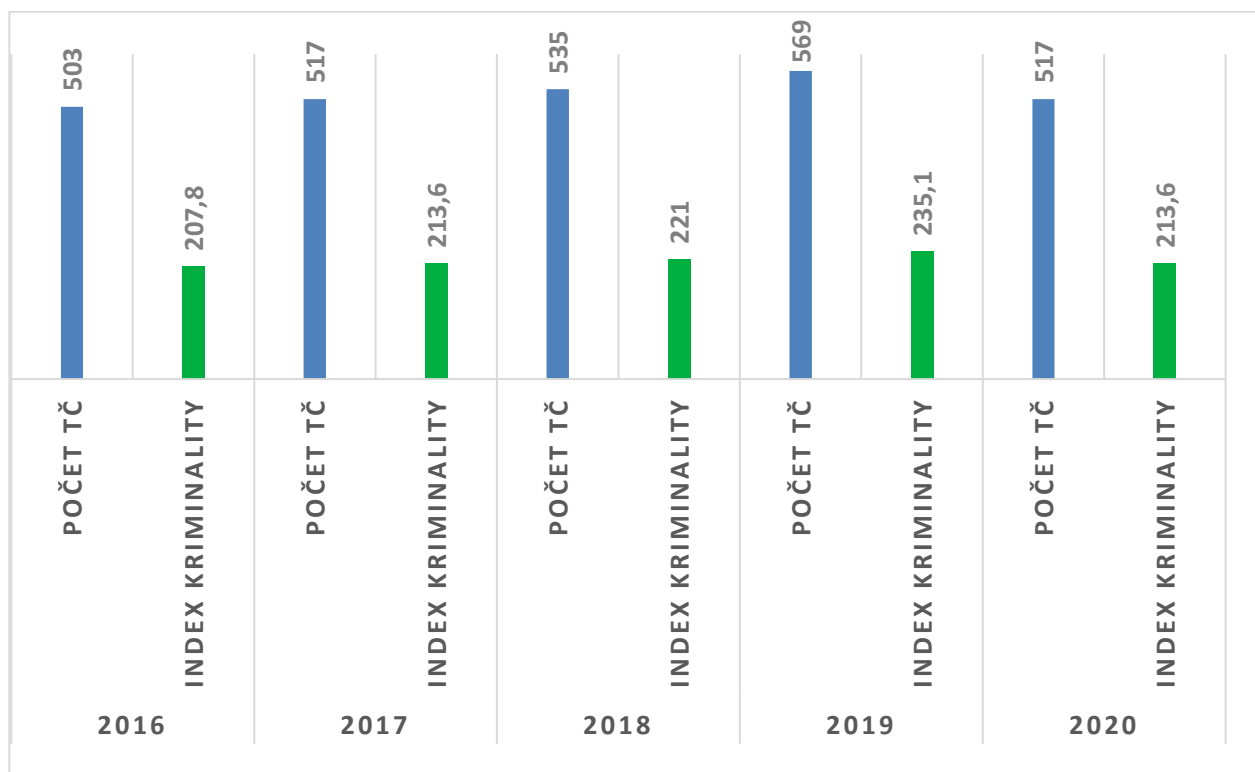
Graf č. 6: Přestupky – Březenec 255

Zdroj dat: mapakriminality.cz

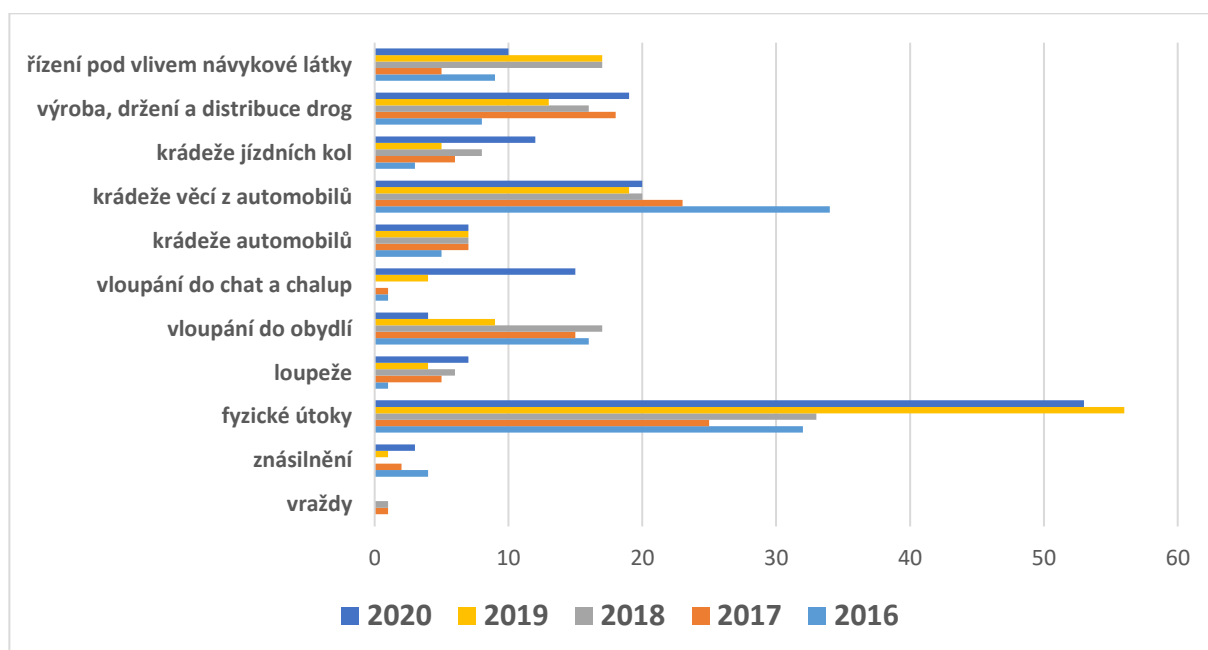
Graf č. 7: OOP PČR Jirkov – trestné činy a index kriminality

Index kriminality udává počet spáchaných trestných činů za zvolené časové období na daném území, přepočtený na 10 tisíc obyvatel.

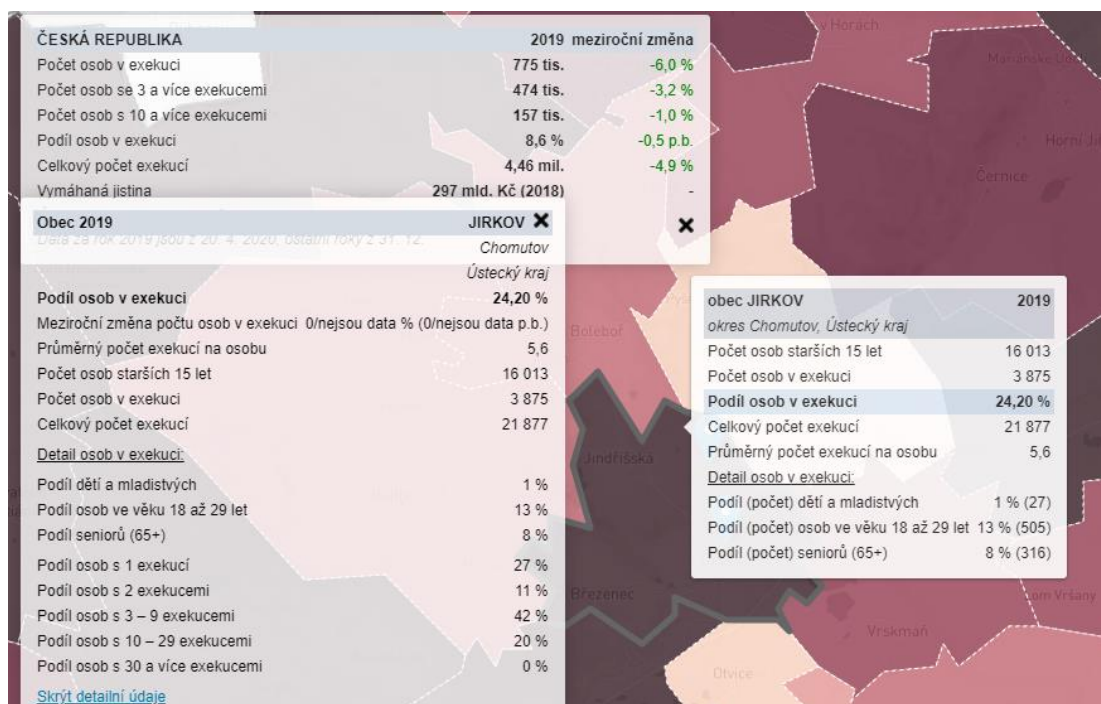
Zdroj dat: mapakriminality.cz

Graf č. 8: Vybrané trestné činy na území Jirkova

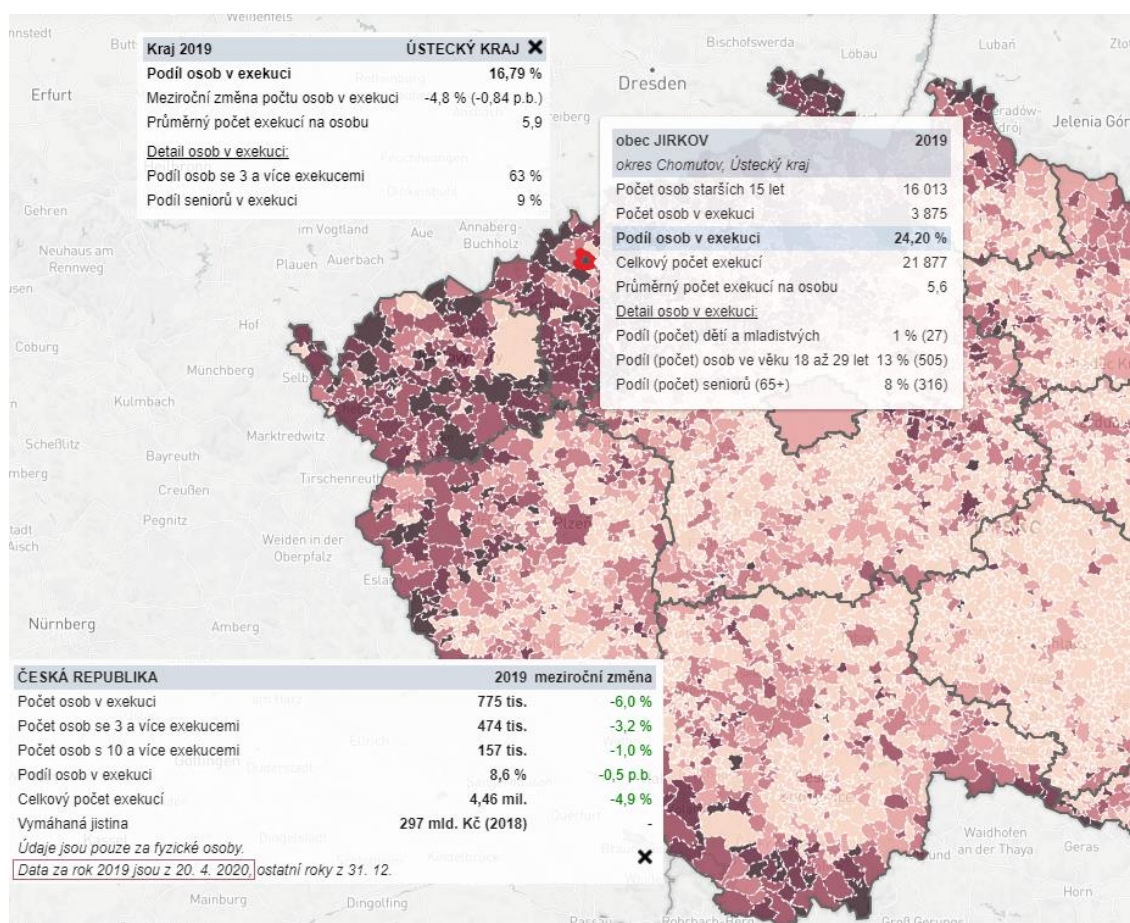

Zdroj dat: mapakriminality.cz

9.2 Grafické znázornění - zadluženost Jirkov

Zdroj: mapaexekuci.cz

Zdroj podkladů pro obrázek: mapaexekuci.cz

Město JIRKOV

náměstí Dr. E. Beneše čp. 1, 431 11 Jirkov
místostarostka města

Váš dopis zn:

Ze dne:

Naše zn:

Vytřizuje: Doksanská, OKÚ

Tel./fax: 474 616 417

Mobil:

E-mail: doksanska@jirkov.cz

Datum: 2022-06-28

V Ý P I S U S N E S E N Í

z 28. zasedání Zastupitelstva města Jirkova dne 22. června 2022

27/28/ZM/2022 - Plán sociálního začleňování města Jirkova na období 2022 - 2026

I. Zastupitelstvo města-schvaluje

předložený "Plán sociálního začleňování města Jirkova na období 2022 - 2026".

Dana Havlátková Jurštaková
místostarostka města Jirkova

Za věcnou a formální správnost:
I. Doksanská, OKÚ MěÚ Jirkov

VYJÁDŘENÍ ODBORU PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ (AGENTURA) MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR K PLÁNU SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ

Žadatel o vyjádření stanoviska (územní celek): **Jirkov**

Plán sociálního začleňování (PSZ) schválen dne: **22. 6. 2022**

Kritérium	Komentář
Návaznost PSZ na předchozí strategické dokumenty (jejich účinnost/úspěšnost)	Dokument navazuje na Strategický plán sociálního začleňování na období 2018–2021. V obci rezonují především dvě témata: snížený počet bezpečí a rizikové chování dětí a mládeže. Obě témata se promítla do analytické i návrhové části SPSZ 2018–2021. Za dobu implementace SPSZ se v důsledku podpory z KPSVL navýšila kapacita sociálních služeb SAS Charity Most a OSP Městského ústavu Sociálních služeb v podobě dluhového poradenství. Dluhové poradenství rozšířilo svoji působnost do 2 nových poraden přímo v SVL. Z projektu IROP bylo zrekonstruováno a rozšířeno NZDM Fontána Armády spásy. V lokalitě též úspěšně působí 6 Asistentů prevence kriminality. V oblasti snižování rizikového chování mládeže organizuje Městská policie v kooperaci s Městským úřadem, ZŠ a OSPOD resocializační pobyty a preventivní programy. Dopady opatření SPSZ 2018–2021 na změnu situace obyvatel: - Vyšší úroveň vnímaného bezpečí v rámci sociálně vyloučených lokalit - Snížení počtu zadlužených obyvatel - Obyvatelé SVL přistupují aktivně k řešení vlastní sociální situace - Snížení rizikového chování mladistvých. V rámci evaluace byl také vyhodnocován průběh spolupráce města a Agentury pro sociální začleňování (ASZ), který je oboustranně hodnocen pozitivně. Město Jirkov by v započaté spolupráci rádo pokračovalo a účastnilo se tak navazujících projektů z KPSV+.
Soulad PSZ se strategickými dokumenty kraje a ČR v oblasti sociálního začleňování a se souvisejícími dílčími politikami, strategiemi a plány	PSZ je komplexně zaměřen na realizaci aktivit snižujících rozsah sociálního vyloučení, aktivit zvyšujících prevenci sociálního vyloučení v území a aktivit vedoucích ke zlepšení soužití mezi všemi obyvateli územního celku. Tím je v synergii s řadou místních, národních a nadnárodních strategií

Kritérium	Komentář
	zaměřených na snižování sociálního vyloučení v České republice. Na úrovni České republiky zastřešuje téma sociálního začleňování už samotný Strategický rámec 2030, který udává směr rozvoje země na následujících 10 let. Tento rámec se zaměřuje v oblasti nerovnosti na vyrovnávání rozdílů v přístupu k veřejným službám garantovaným státem a na boj s diskriminací, která znemožňuje optimálního využití lidského potenciálu. Z národních sektorových strategií je pro sociální začleňování stěžejní Strategie sociálního začleňování 2021-2030. Strategie je národním dokumentem zastřešujícím na území ČR hlavní strategie významné pro sociální začleňování osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, též pokrývá oblast boje s chudobou a sociálním vyloučením. Dále cílem Strategie rovnosti, začlenění a participace Romů (Strategie romské integrace) 2021-2030 je doplňovat mainstreamová opatření Strategie sociálního začleňování 2021-2030 a vytvářet podmínky pro to, aby Romové, jakožto jedna z nejohroženějších skupin z hlediska chudoby a sociálního vyloučení, dosahovali na tato opatření. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Ústeckém kraji 2019-2021 je strategickým dokumentem kraje v sociální oblasti jako součást žádosti kraje o účelovou dotaci na financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním základních druhů a forem sociálních služeb. PSZ nakonec vychází i ze Strategického plánu rozvoje města Jirkova 2022-2031, který identifikuje hlavní směry rozvoje města ve střednědobé perspektivě. PSZ byl projednán a vytvořen ve spolupráci s významnými lokálními a regionálními partnery (Městský úřad Jirkov, Městský ústav sociálních služeb Jirkov, Úřad práce Jirkov, PČR, MěP, NNO).
Kvalita procesu strategického plánování	Lokální partnerství je dostatečně reprezentativní, jsou dány rovné podmínky pro účast a uplatňování potřeb všech relevantních místních aktérů (vedoucí odborů obce, politické vedení obce, zástupci NNO, ÚP, policie a další), kteří jsou do činnosti lokálního partnerství odpovídajícím a dostatečným způsobem zapojeni. Byl dodržen postup plánování od analytické přes návrhovou až po implementační část a je zaručena spolehlivost a reprezentativnost sebraných dat.
Kvalita zpracování PSZ	Plán je zpracován ve struktuře uvedené ve formuláři – obsahuje analytickou část včetně problémové analýzy, návrhovou část strukturovanou na oblasti podpory,

Kritérium	Komentář
	priority, cíle a opatření, k nim stanovené odpovědné subjekty/osoby, indikátory a termíny plnění, předpokládané náklady a zdroje financování (v členění na zdroje z ESIF 2021–2027/KPSV21+ a další zdroje), a implementační část, popisující způsob řízení realizace PSZ, jednotlivých opatření a plnění cílů, koordinaci práce lokálních aktérů, řízení kvality a rizik, nastavení systému monitoringu a evaluace atd.).
Respektování intervenční logiky (dodržení principu „problém-příčina-návrh řešení“)	V plánu jsou dodrženy vztahy a souvislosti od příčin problémů a potřeb přes cíle a opatření, alokace a zdrojů až k výstupům a indikátorům: - v analytické části jsou odůvodněné a ozdrojované konkrétní příčiny problémů a související cíle, - návrhová část (opatření) řeší příčiny problémů identifikovaných v analytické části a jednotlivá opatření odpovídají identifikovaným příčinám v analytické části. Každé opatření má formulovaný očekávaný výsledek a indikátory.
Dopady PSZ	V plánu je formulovaná změna, k níž má plán přispět, klíčové výsledky a dopady strategického plánu jsou definovány prostřednictvím indikátorů; výsledky a dopady jsou stanoveny realisticky, je popsán způsob evaluace strategického plánu.
Způsobilost PSZ pro čerpání dotací z výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu Zaměstnanost určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách	Cíle, opatření a cílové skupiny plánu, u nichž se předpokládá financování z operačních programů zařazených do KPSV21+, odpovídají cílům, podporovaným aktivitám/opatřením a cílovým skupinám příslušných investičních priorit těchto programů. Čerpání z operačních programů je v plánu přehledně zpracováno do tabulek umožňujících stanovení alokací ve výzvách.
Celkový komentář	Plán navazuje na předchozí strategický dokument, řeší klíčová témata prostřednictvím plánovaných opatření. Byl zpracován ve spolupráci se všemi důležitými aktéry za použití relevantních dat. Obsahuje všechny potřebné kapitoly dle formuláře a je způsobilý pro čerpání dotací z KPSV+. Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj ČR ☒ DOPORUČUJE ☐ NEDOPORUČUJE Plán sociálního začleňování města Jirkova na období 2022 - 2026 k financování v rámci výzvy k předkládání žádostí o podporu v rámci Operačního programu

Kritérium	Komentář
	Zaměstnanost plus a Integrovaného regionálního operačního programu určené pro podporu sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách.

Vyjádření za odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj, oddělení regionálního centra západ zpracoval/a: Markéta Němečková

Dne 30. 6. 2022

Bc. Michal Kratochvíl
Vedoucí oddělení regionálního centra západ
Odbor pro sociální začleňování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Potvrzení vyjádření ředitelem/kou odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj:

Dne

Mgr. Markéta Benešová
Vrchní ministerský rada – pověřena řízením odboru
Odbor pro sociální začleňování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR